

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:12, Sayı:286, 8 Temmuz 1985

Otoriter eğilimli rejim artık kendi konumlarını sağlamlaştırmanın telaşına düşmüştür. Ancak Türkiye'deki gelişim o kadar hızlıdır ki ne iktidar ne de burjuva muhalefetin önünde duramayacakları güçte bir dalganın yaklaştığı hissediliyor.

Türkiye büyük değişmelere gebe

Faşizmin Çözülüşü kitabında Yürükoğlu yoldaşımız faşizmin ardından, bugün ki otoriter eğilimli gerici rejimin de hızla çözüldüğünü yazmıştı. Bugünlerde çözülme öyle bir noktaya varmıştır ki, rejim kendine bağlı yapıları yeni durum karşısında yenilemeye, güçlendirmeye çalışıyor.

Yerel seçimlerle, parlamento, kuruluşunun üstünden daha bir yıl bile geçmeden, büyük bir yara almıştı. Faşist kliğin etkisinin ağırlıkta olduğu bir dönemde yapılan bu seçimler, halkın faşizmden duyduğu nefreti yansıtmış, MDP neredeyse silinmiş, cuntanın "sol" muhalefet partisi HP'nin de siyasal yaşamını tüketmekte olduğu ortaya çıkmıştı. Gene de burjuva muhalefetin muhalefet yürütmeyerek verdiği desteğinde etkisiyle, rejim işleyişini sürdürebildi.

Ancak o günlerden bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Yığınlardan yükselen homurtu, sendika yönetimlerini, siyasal partileri bunaltan demokrasi için eylem isteklerine, giderek eylemlere dönüştü. Burjuvaları bir "patlama" korkusudur sardı ve bu korku birçok siyasetçinin dilinden yazılarda, demeçlerde vb. açıkça ortaya kondu.

Yığınlardaki bu hareketlenmeyle birlikte, üstüne yıllardır ölü toprağı serpilmişçesine uyuklayan burjuva muhalefette bir canlanma görüldü. AP ve CHP kadroları "icazete karşı olma" belgisi altında atağa geçtiler. DYP kongresinde icazetli aday Yazar büyük bir yenilgiye uğradı. Cuntanın siyaset yasakları delindi, salon "Muhteşem Süleyman" belgileriyle inledi. DYP'nin yeni "icazetsiz" başkanı Cindoruk işi daha da ilerletti ve Karadeniz gezisinde, "bizim uniformalılarla işimiz yoktur, bizim alnımız açıktır" dedi ve "icazetlileri" açıkça "alnı kara" olmakla suçladı.

Önümüzdeki günlerde kurulması beklenen DSP de, propagandasını, "icazete karşı olma" noktasında yoğunlaştırdı ve HP ile SODEP'i icazetli olmakla suçladı.

Aynı günlerde Refah Partisi'nin kongresi yapıldı. Kongre salonunda 7 bin, kongre binasının önünde de bir o kadar kalabalığın toplandığı Refah Partisi kongresi eski MSP'lilerin gövde gösterisi oldu ve ana belgisi gene cunta, icazet karşıtı olmaktı.

Ortalığı anayasayı, yasaları değiştirme, erken seçim söylentileri sardı.

Yasaklı burjuva muhaletefetteki bu canlanma, aynı dönemde icazetli olma alın karasını yüzünde taşıyan partileri de harekete geçirdi. Karınca ezmez muhalefet partisi SODEP İstanbul'da Saraçhane meydanında

miting düzenledi. Miting SODEP mitingi olmaktan çıktı ve yığınların faşizmden, bugünkü gerici rejimden duydukları nefreti haykırdıkları bir miting oldu.

Evren, bu mitingde olanlardan "ders çıkardıklarını" söyledi. Evren'in bu sözleri bir tehdit anlamını da taşıyordu ama cunta partileri HP ve MDP'de olanlar, bu dersin "kendi güçlerini revize etme" anlamına geldiğini gösterdi.

Cunta partisi HP hızla bir "kimlik değiştirme" sürecine girdi. Önce tüm işkence görenleri HP'ye başvurmaya çağırdı ve işkencelere karşı olduğunu açıkladı. Bu konuda neden bu güne kadar beklediklerİ şeklindeki bir soruya ise, işkencenin Özal hükümeti zamanında arttığı şeklinde yanıt verildi. Böylece koca bir faşizm dönemini "aklamış" ama akıllarınca "sol" bir "muhalefet yürütmüş oldular! Ardından HP mitingi ve Polis Görev ve Yetkileri Yasası'na karşı Meclis'te sürdürülen "aktif" muhalefet geldi. Yasa, çarpık Meclis'ten rahatça geçti ama HP de, HP milletvekillerinin dediği gibi hayatında ilk defa bir "kahramanlık madalyası" kazanmış oldu. Özal, gösterdikleri muhalefet nedeniyle HP'lilere teşekkür etti.

Derken HP Kongresi yapıldı. Kongrede, adı cuntanın "hınk" deyicisine çıkmış Calp ekibi tasfiye edildi. Bir süre öncesine kadar parti genel sekreteriyken, büyük gürültülerle bu görevden istifa eden, hakkında "DSP kanadı" söylentileri yayılarak kanlanıp canlanmasına özen gösterilen Aydın Gürkan parti başkanlığına getirildi. HP artık daha "sol", daha az "icazetli", daha "alnı açık" bir yüze kavuşmuştu. Liberal burjuvalar HP'de "Ecevitçi kanat"ın iktidara gelmesine sevinir, "sol"un birleşmesi için olanakların arttığını düşünürken kazın ayağının pek de öyle olmadığı ortaya çıktı.

Aydın Gürkan ilk olarak, icazetin o kadar kötü birşey olmadığını, siyasette uzlaşmaların olabileceğini belirtti. Böylece, SODEP'e yönelik, kendine de yöneltilebilecek DSP saldırılarını göğüslemiş oldu.

Gürkan'ın yarattığı ikinci şok, erken seçime gitmeye hiç de niyetli olmadıkları şeklinde yaptığı açıklama oldu. Gürkan'a göre tüm sosyal demokrasi HP'nin çevresinde birleşmeli, ortak bildiriler çıkarmalı, ortak yasa tasarıları hazırlamalı ve bugünkü "mevcut durum" bozulmadan, HP eliyle Meclis'te yürütülecek muhalefetle demokrasiye geçilmeliydi. Böylece solun birliği yaşamda sınanmış olur ve artık erken seçimlere gidilebilirdi. Gürkan ayrıca eski siyasetçiler üzerindeki yasağın kaldırılmasının pek önemli olmadığını söyledi.

HP'deki son gelişmeler, öznel niyetler ne olursa olsun, olaylar bundan sonra nasıl gelişirse gelişsin, şu anda, var olan otoriter eğilimli rejimin kendini sağlamlaştırma girişimidir. Aydın Gürkan'ın seçilir seçilmez söylediği şu söz ilginçtir:

> "Türk halkına bu koşullarda yapılabilecek en büyük kötülük erken seçim olur. *Eğer HP eskisi gibi sürseydi, erken seçim gündeme gelecekti. (Cumhuriyet,* 3 Temmuz 1985) (abç)

Kuşkusuz bugün yapılacak bir erken seçim, seçilmek isteyen burjuva partilerin halk yığınlarının istemlerine paralel olarak, davulu daha da soldan çalmalarını getirecek ve Türkiye seçim döneminde SODEP mitinginde olanlardan çok daha ileri boyutlarda siyasal çıkışlar yaşayacaktır. Ve bugün yapılacak bir erken seçimin getireceği siyasal manzara, en azından, her halde ara dönemin kabuğuna sığmayacak bir siyasal manzara olacaktır.

Öte yandan HP'deki son gelişmeler, liberal burjuvaların umduklarının tersine, eskisinden daha "sol" belgilerle ortaya çıkan DSP'nin getirebileceği tehlikenin de etkisini kırmaya yöneliktir. Gürkan, ara dönemin sürmesini sağlamaya yönelik tutumunu "sol" sözlerle süsledi, sosyal demokratları — HP kuyruğunda — birleşmeye çağırdı.

Bugün siyasal bir varlık göstermek isteyen her yapının faşist klikle her türlü uzlaşmaya karşıymış gibi görünmek zorunda olduğunun bilincinde olan DSP, bu birlik çağrısına olumlu yanıt vermedi. DSP'nin bu tutumu, sağ karşısında birlik isteyen liberal burjuvaların eleştirilerine hedef oldu. Rahşan Ecevit'in adı, *Milliyet* gazetesinin öncülüğünde "bir bölen"e çıkarıldı. DSP, bölünmenin bazı durumlarda yararlı olabileceğini belirtti ve bugünkü bölünmenin "ağacın budanması" gibi bir bölünme olduğunu söyledi. Teoman Erel, bu açıklamayı yapan Ecevit'leri "haşin bahçıvan" olmakla suçladı ve sosyal demokratların birlik isteklerini şu sözlerle belirtti:

> "Bizim bildiğimiz, bir fidan dikilmeden, dikildiği yerde tutmadan budanmaz. Hoyrat bahçıvanın elinde bahçe yeşermez." *(Milliyet,* 11 Temmuz 1985)

Bizim bildiğimiz ise, DSP bir fidan değildir. Ama Ecevitlerin sandığı gibi, budandığı zaman "daha gürleşip, daha sağlıklı ve hızlı büyüyecek" bir ağaç hiç değildir. Akıllı bir siyaset izlerse, belki biraz canlanabilir ama Türkiye toprağına uymayan bir ağaç olduğundan özsuyu çoktan kurumaya başlamıştır. Bizim görüşümüz bir yana, DSP kuruluşu öncesinde güç günler yaşamaktadır.

MDP'de de ilginç gelişmeler oluyor. O da kongreye giderek kimlik değiştirme yoluna başvurmak istiyor. Ancak "devlet partisi" olma özlemleriyle kuruldugu için, kendi içinde "daha az icazetli görünen" bir aday bulmak kolay olmuyor. Şimdilik Söylemezoğlu'nun adı öne sürülüyor ama herkesin fikri bu partinin iflah olmayacağı yolundadır.

Bütün bu gelişmelerin gösterdiği gerçek, otoriter eğilimli rejim, kendi sonunun başlangıcı olabilecek gelişmeleri engellemeye çalışıyor. Bir yandan kendi konumlarını güçlendirmeye çalışıyor, bir yandan da muhtemel tehlikelerin etkisini kırmaya yönelik taktiklere başvuruyor. Ve ne kadar ilginçtir ki, kendini revize etmeye çalışırken, kendine karşı konumlar almak zorunda kalıyor.

Ne yaparlarsa yapsınlar, Türkiye bugün öyle hızlı bir değişim içindedir ki, ne iktidarın, ne DYP'nin ne de DSP'nin önünde duramayacakları güçte bir dalganın yaklaştığı hissediliyor. Bu dalganın kayalıklara çarpıp parçalanmaması komünistlerin eline bakıyor.

Güzide Akalan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Türkiye'den manzaralar

Yoldaşlar,
Ülkemizde burjuva siyaseti 12 Eylül öncesini anımsatacak manzaralar çiziyor. Meclis kavgaları, karşılıklı küfürleşmeler "vaka-i adiye"den oldu. "Parti güçlerinin fiziki güce çevrilerek kullanılması"nın burjuva meşruiyeti açısından taşıdığı tehlikelerden söz ediliyor.

Türk-İş "Ramazan nedeniyle" ara verdiği "eylemlerine" kaldığı yerden devam edeceğini açıkladı. 31 Temmuz'da Samsun'da bir kapalı salon toplantısı yapılacak. Türk-İş'in işçileri yatıştırmak için izlediği bu taktik hedefine ulaşamamaktadır. Tüm işçiler bu toplantıların yetersizliğini, daha üst düzeyde mücadele yöntemlerinin uygulanmasının gerektiğini çok iyi görüyorlar.

DYP, SODEP, HP gibi partilerin yığınların hoşnutsuzluğunu burjuva kanallara çekmek için başvurduğu manevralar ters tepiyor. Yığınların hareketlenmesini kontrol edeyim derken yığın hareketliliğinin yeni boyutlara yükselmesinin önü açılmış oluyor. Düzenlenen mitingler düzenleyen partilerin çapını, koydukları sınırları aşıyor.

16 Haziran tarihli *Milliyet*'te "1983'te yapılan genel seçimlerden bu yana ılımlı bir hava içinde gelen siyasal ortamın birden bire elektriklenmesi hayretle izleniyor, nereden çıktı bu sertlik?" diye yakınmalar var. Bir yandan varolan durumun istenmeye istenmeye kabulü, diğer yandan aba altından sopa gösterme kurnazlığı. Demokrasi oyunu ile başladılar, havanın elektriklenmesinden korkma noktasına geldiler.

Faşizmin çözülüşüyle ortaya çıkan ara dönem, burjuvazinin çözümsüzlüğünü daha açık olarak gösteriyor. Burjuvazi baskı ve terörü elden bırakmadan köşeyi dönme uğraşında. Bu kritik dönemin çelişkilerinden yararlanarak yığınların arasına dalmalıyız. TKP-*İşçinin Sesi* 5(1). Kongre kararları ışığında mücadelemizi yükselteceğiz.

F.Ç., Londra

Olanaklar ve tehlikeler

Ülkemizde olanaklar ve tehlikeler artıyor. Tüm artan olanaklardan yararlanmalıyız. İşçi sınıfına ve emekçi halka ulaşmalıyız. Gençlikte müthiş bir birikim var, bu birikimi devrim yoluna kanalize etmeliyiz.

Burjuvazi sürekli yeni almaşıklar piyasaya sürüyor. HP yetmedi, SODEP çıktı, o da çabuk eskidi. Daha sol görünen DSP ileri sürüldü. Amaç, gelişen halk muhalefetini reformizmin altında söndürmek. Burjuvazi yıpranan ANAP yerine alternatif olarak daha canlı görünen DYP'yi hazırlıyor. Daha başarılı görünen bu burjuva alternatif, menşeviklere de çok cazip gelmiş olmalı ki, *Türkiye Postası* DYP kongresinde "demokrasiye" umutları keşfetti. Aynen şöyle diyorlar:

"Basın haftalardır DYP kongresini tartışıyor. Yer yer mesele genel başkanlığı kim kazanacak meselesiymiş gibi, bu da yalnızca kişiler ya da hizipler arasında bir çekişmeymiş gibi gösterilmek isteniyor. Biz DYP kongresine böyle bir açıdan bakmayı doğru bulmuyoruz." ("Hangi Yol?" *Türkiye Postası*, 17 Mayıs 1985)

Evet menşeviklerimizin bakış açısında bir "genişleme" var ama bu kesinlikle proletaryanın bakış açısı değil. Çünkü, dün yalnızca CHP diyorlardı, bugün mezhepleri daha da genişlemiş, HP, SODEP ve DSP'nin yanısıra DYP'ye de cephe öneriyorlar. Yazı menşevizmin incileriyle devam ediyor.

"Büyük sermaye çevrelerinin çıkarlarını temsil eden fakat emekçi halkın da önemli bir bölümünü peşinden sürüklemeyi başarmış olan AP'nin mirasını devralan DYP bir yol ayrımına yaklaşıyor. Ya kuruluşundan beri Evren diktatörlüğüne karşı olduğunu hissettiren, cuntacıların baskılarına boyun eğmeyen bir parti olarak kazandığı kişiliğini koruyacak, ya da gittikçe yıpranan ANAP iktidarına göstermelik bir alternatif arayanların dümen suyuna girerek zorbalık rejiminin icazetli partileri arasına katılacak.

"Ancak birinci yol seçilirse partinin ismine uygun bir tutum takınılmış olur ve DYP Türkiye'nin bugün içine düştüğü durumdan kurtarılmasına bir katkıda bulunabilir. Yok eğer ikinci yola girilirse DYP kısa zamanda ANAP'ın geldiği noktaya gelir." ("Hangi Yol?", *Türkiye Postası*, 17 Mayıs 1985)

DYP yol ayrımına yaklaşıyormuş! Yüklenemeyeceği bir misyonu bu partiye yüklemek, o partiyi kitlelerin gözünde yüceltmek, burjuvazinin ekmeğine yağ sürmektir. Burjuvazi çok iyi biliyor ki toplum sürekli yeni ve daha güçlü bir patlama noktasına doğru gidiyor. Bu gidişi durdurmak için elinden geleni yapıyor. Bunun için de sürekli yeni alternatifler hazırlıyor.

O halde siyasetimiz ne olmalı? Yığınlarla bağlanma savaşımızı bir üst aşamaya sıçratmalıyız. Yığınlara, şimdi ortaya çıkan partilerin çözüm olmadığını ve onların burjuva içyüzünü anlatmalıyız. Yığınlara devrim alternatifini gösterebilmek için her olanaktan yararlanmalıyız.

S.Y., Lavrion

YENİ ÇIKTI

"Türkiye'nin bir tek şeye gereksinimi var. Savaşkan bir komünist partisi. Kongremiz bu temel belgi altında toplanıyor: Türkiye'nin gereksinimi parti!"

"Yoldaşlar, biz hem eskinin devamıyız, hem de eskinin yeni bir temelde devamıyız. Bu nedenle bu kongre hem gerçek 5. Kongredir, hem de 1. Kongredir."

Fiyatı: 2.00 Sterlin

İsteme adresi: PO Box 407 London, E16 2EA

Yeni ortam ve görevlerimiz

Türkiye'de ortam değişti, siyaset alanı genişledi. Uzun zamandır gazetemiz de hep ortamın değiştiğini ve yeni bir dönemin başladığını yazıyor. Bugünkü Türkiye bundan dört yıl önceki Türkiye değildir artık. Yasakların, baskıların sürmesine rağmen ortam değişti.

Yığınların siyasete ilgisi hızla artıyor. Burjuvazi bunu görüyor ve iplerin ucunu kaçırmamak için çeşitli oyunlar tezgahlıyor. Siyaset yasağı sürdüğü halde eski liderler de açıktan siyaset yapmaya başladı. Yıllardır baskılara ses çıkarmayanlar bugün demokrasi kahramanları kesildiler. Bizce bunun tek nedeni, halkın öfkesidir. Bugün artık eskisi gibi, herkes Evren'in önünde boyun eğmiyor. Yığınlar iktidara karşı doğrudan eleştiriler yöneltiyor. Alanlara dökülüyor, devlete karşı sloganlar atıyor.

Burjuvazi çeşitli taktiklerle bu gelişmenin önünü kesmeye çalışıyor. Sosyal demokrasi bunlardan biridir ve önümüzdeki dönemin en önemli tehlikelerinden biri de bu olacaktır. Sosyal demokrasi şimdiden pasifizm yaymaya başladı. Yığınların iktidara olan hıncını değişik alanlara çekmeye çalışıyor. ANAP gitse ve kendileri iktidara gelse herşey değişecekmiş, sorunlar bitecekmiş gibi konuşuyorlar. Unutmasınlar ki biz onların iktidarlarını da gördük.

Bu dönemde komünistlerin en önemli görevlerinden biri, sosyal demokrasiye karşı ideolojik savaşımı yükseltmektir. Onların kimliklerini halka açıklamalı, sosyal demokrasi ve oportünizmin devrim hareketini bir daha boğmasına izin vermemeliyiz.

Cem Güçlü, Frankfurt

Ringwaldt Fabrikası kaynıyor

Yoldaşlar,
Ben Schifferstadt'ta tütün işleyen bir fabrika olan Ringwaldt'ta çalışan bir işçiyim. Bu işyerinde 77 işçi çalışıyor ve bunların 62'si Türkiyeli. Bu işyerine son zamanlara kadar hiç sendika girmemiş, sendikalaşma çabaları 1970 yılından beri sürdürüldüğü halde bir sonuç alınamamıştı.

1984 yılı bahar aylarında işyeri temsilciliği, NGG sendikasına başvurarak sendikaya üye oldu. Temsilciliğin bu girişimi özellikle Türkiyeli işçiler arasında büyük bir destek gördü. Ancak yıllardır sendikasız işçi çalıştırmaya alışmış işyeri yönetimi, işçilerin sendikalaşmasını hazmedemedi. Ve toplu sözleşme imzalamamak için elinden geleni yaptı.

Hem işçilerin hem de sendikanın çabalarıyla işverenin bu tutumu kamuoyuna sergilendi. Örneğin, bölgede önemli görevlerde bulunan sendikacılar fabrikanın kapısında, basını da çağırarak, bildiri dağıttılar, basın toplantısı düzenlediler vb.

Bu çalışmalar ürün verdi. Fabrikadaki durum yerel basında ele alındı ve işçiler sürdürdükleri savaşıma güçlü bir destek sağladılar. Sonunda işverenler toplu sözleşmeyi imzalamak zorunda kaldılar. Bu sözleşmeyle ücretlere yüzde 30'luk bir zam sağlandı.

Sözleşmeyi imzalamak zorunda kalan işverenler şimdi daha değişik oyunlara başvuruyorlar. Örneğin, sendikalaşmak için verilen savaşım döneminde kendinden yana tavır almış "sadık" işçilere daha fazla ücret ödemeye başladılar. Öte yandan, sözleşmede yer alan iki buçuk saatte bir beş dakikalık dinlenme molamızı kaldırdılar. Bu bir başlangıçtır. Alınan hakları budamak istiyorlar.

Ama artık Ringwaldt'ta hava değişmiştir. İşçiler eski işçiler değil. Fabrikanın her yanından dumanlar tütüyor. İşçiler ya haklarımız verilir ya da greve gideriz diyorlar. Durumu ve kararımızı sendikaya bildirdik. Sonucu bekliyoruz. Hak, üreten ve yaratan işçinin olacaktır.

Bir İşçi, Schifferstadt

İŞÇİ MİZAHI

KUTLAMA

Tüm üyelerimizin, onların eş ve çocuklarının, tüm müslüman işçi ve emekçi yurttaşlarımızın Şeker Bayramı'nı kutlar, dünyada barış, Federal Almanya'da eşit haklar ve Türkiye'de demokrasi için verdikleri haklı mücadelede üstün başarılar, sağlıklı bir yaşam ve mutluluklar dileriz

FIDEF Genel Yönetim Kurulu

Not: Yukarıdaki kutlama 14 Haziran tarihli *Türkiye Postası*'nda yayınlandı. Ancak kutlamada, belki de dizgi hatasından kaynaklanan bir eksik var. "Şeker Bayramı'nı kutlar" sözlerinin "mübarek Şeker Bayramı'nı kutlar" şeklinde olması gerekirdi. Hatırlatırız.

B.F., Londra

IV. PROGRAM'DAN
Sosyalist toplum v sosyalist devl t

Sosyalizm: Komünizme dönüşüm dönemi

Sosyalizm, tarihte bağımsız bir yer tutan bir toplumsal-ekonomik yapı, bir üretim biçimi değil, komünizmin alt aşamasıdır.

Sosyalizm, yaşanacak, bitirilecek ve bir sonraki aşamaya geçilecek bir aşama değildir. Kapitalizmden komünizme geçiş, proletarya diktatörlüğü altında, sürekli ilerleyen ve genişleyen bir dönüşümdür. *Sosyalizm, içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizmdir.*

Sosyalizm, genel olarak, "işçi sınıfının iktidarı, üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve planlı ekonomi" diye tanımlanır.

Sosyalizmde sınıflar ve sınıf savaşımı sürer

Sosyalizm döneminde en başta kentle kır, kafa ile kol emeği arasındaki çelişkilerde kendisini dışan vuran *işbölümü* ve bu temel üzerinde sınıflar ve katmanlar, bölgesel ve ulusal farklılıklar sürmektedir.

Sosyalizmin sınıfları, üretim araçları karşısındaki konumlarıyla, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rolleriyle ve gelir dağılımı biçimleriyle farklılık taşıdıkları *için* farklı sınıftırlar.

Sosyalizm, farklı çıkarlar temelinde sınıflar arası çelişkilerin gelişmeyi hızlandıracak biçimde çözülebilmesinin nesnel temelini yaratmıştır. Ancak, bu çelişkinin zamanında görülüp *doğru bir siyasetle* çözülmesi gerekir.

Sınıflar komünizmde kalkar.

Sosyalist devlet proletarya diktatörlüğüdür

Sosyalizmin (komünizmin alt aşamasının), içinde kapitalist toplumun kalıntılarını taşıyan komünizm oluşunun başta gelen göstergesi, bu dönemde devletin varlığıdır.

Toplumsal işbölümü ve sınıflar sürdükçe, çalışma yaşamın başta gelen zevki durumuna gelmedikçe, devlete (baskı rolüne) gereksinme vardır. Hukuk, iş yasaları, mahkemeler, çalışma disiplini vb., çalışma zorunluluğu, *zora dayalı emek* demektir. Hak kavramının sürmesi bu zoru anlatır.

Devleti yalnızca düşman sınıflara karşı baskı olarak ele alma son çözümlemede doğrudur. Devlet, topluma, toplumun tüm bireylerine karşı bir soyutlamadır. Kendine egemen olan sınıfın bireylerine karşı da zorlamayı temsil eder.

Proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının kendi devletini kurmasından komünizmin üst aşamasına dek uzanan süreyi kapsar. Bu sürede kendi içinde değişimlere uğrar, ülke içi ve dışında sınıf savaşının gelişmesine bağlı olarak *işlevi* değişir. Bu değişimler, devletin kuruyup gitme sürecidir. Bu süreç, *dünya ölçüsünde emperyalizmin çökmesiyle* yeni aşamalara büyüyecektir.

Dünya proletarya diktatörlüğü, sosyalizmin her alanda emperyalizme üstün geldiği, geri dönüşsüz egemenlik anıdır. Tam da bu nedenle, bu aşamadan önce hiçbir ülkede devlet ortadan kalkmaz.

Devletin kuruyup gitmesi de, sınıfların ortadan kalkması gibi üretim güçlerinin dünya çapında gelişmesi temelinde gerçekleşecektir. Dolayısıyla komünizm ancak dünya çapında gerçekleşebilir.

Tek ülkede komünizm olmaz.

Sosyalist demokrasi

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi aktif yığın demokrasisidir

Her devlet gibi proletarya diktatörlüğü de çok farklı biçimlerde örgütlenebilir. Proletarya devleti çoğunluğun devletidir, dolayısıyla içeriğinde en demokratik devlettir, ama biçiminde demokrasi de, çıplak diktatörlük de (geçici süreler için) olabilir.

Proletarya diktatörlüğü çoğunluğun çıkarlarını temsil eder. Demokrasi de çoğunluğun yönetimidir. Yaşanan ortama, partinin izleyeceği hatta vb. bağlı olarak içerikle biçimin arası derece derece açılabilir. Proletarya devleti olma içeriğiyle, biçim olarak demokrasinin uygulanması arasında açıklığın ortaya çıkması, devletin proletaryanın girişimi dışına çıkması demektir. Uzmanlık dalı olmaya devam eden devlet işleyişinin proletaryanın yeterince ağırlığını koymadığı, aktif olarak katılmadığı bir biçimde yürümesi demektir. Bu bürokratik deformasyondur.

Demokrasi yalnızca oy verme vb. gibi anlaşılamaz. *Demokrasi sürekli bir fikir oluşturma ve karar verme sürecidir.* Böyle olduğu için her alanda, her düzeyde geniş tartışma olanağı ister. Tartışma ortamını yaratamamış, farklı görüşlerin ortaya getirileceği platformları olmayan, açık tartışmayı kurumlaştıramamış bir demokrasi en iyi biçimiyle rıza demokrasisi olur. Oysa sosyalizmin gereği yığın demokrasisidir.

Tutarlı bir demokrasi (çoğunluğun yönetimi), ezilen çoğunluğun erki olan proletarya diktatörlüğünü gerektirir. Ezilen çoğunluğun devleti olan proletarya diktatörlüğü de, çoğunluğun yönetimi demek olan demokrasiyi gerektirir. Bu nedenle, proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi *aktif yığınsal demokrasidir.*

Sosyalizmde demokrasi komünizme ilerleyebilmenin zorunlu koşuludur

Devletin sınıf egemenliği sorunu, devletin işletilmesi sorunundan farklıdır. Komünizme devrimci dönüşüm aşamasının önemli bir çelişkisi budur. İşçi sınıfı, egemen sınıf ama devleti işletmeye hazır değildir. Onun adına bu işi yapacak bir kesimi (bürokrasi) kabul etmek zorundadır. Bunları ne derece denetleyebildiği onun komünizme ne denli ilerleyebileceğini belirleyecektir. Ne derece denetleyebildiği de demokrasinin ne denli uygulandığıyla, işçi sınıfı-devlet bütünleşmesinin ne denli derinleştiğiyle eşanlamlıdır.

Sosyalizmde işgücü ile üretim araçlarının bütünleşmesinin nesnel temeli vardır. Üretim araçlarının proletarya diktatörlüğü mülkiyetine girmesi, tarihte ilk kez yığınlarla devlet arasındaki uçurumu kapatma olanağı sağlamıştır. Emek alanında, ekonomik gelişme de, siyaset alanında gelişme de artık birbirine doğrudan bağlanmıştır. Dolayısıyla ekonomi de, devlet de ilerleyebilmek için halkın aktif katılımına bakmaktadır.

Komünizmin ilk aşamasında demokrasinin giderek genişleyen biçimde uygulanması, halkın demokratik pratiğinin genişlemesi, toplumun komünizmin üst aşamasına, sınıfsız ve devletsiz topluma yürüyebilmesinin *zorunlu* koşuludur.

Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu ve sosyalist demokrasi

Her uygulama gibi sosyalist Türkiye de sosyalizmin evrensel özelliklerini ve toplumumuzun gelişiminden kaynaklanan *geçici* özellikleri birlikte barındıracaktır.

Sosyalizm kapitalizmin geliştirdiği taban üstünde, ondan ileri bir aşamadır. Türkiye'de sosyalizmin kurulabilmesi için gerekli minimum taban vardır. Ancak gelişmiş-yaygın üretim güçlerine dayalı gerçek sosyalizmi kurmak uzun bir tarihsel süreç alacaktır. Önce kapitalizmin yetersiz hazırladığı tabanı son hızla döşemek gerekecektir. Türkiye'de sosyalizm kuruculuğu devrimi yapmaktan daha zor olacaktır.

Türkiye'de özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, toplumsal mülkiyetin kurulması, üretim ilişkilerini toplumda varolan üretim güçlerinin ancak bir *bölümüyle* uyumlu duruma getirecektir. O bölüm kapitalist makinalı üretimin varolduğu alandır. Bu nedenle ve özellikle üretim güçlerinin en hızlı biçimde geliştirilmesine zaman tanımak için çeşitli kapıtalist mülkiyet biçimlerinden geçici olarak yararlanılacaktır. Buna bağlı olarak tekeller dışında özel işletmeler uzun bir sürede ve adım adım devletleştirilecek, kollektifleştirme hareketi özellikle yavaş ve gönüllü yürütülecektir. Kapitalist ülkelerden egemenlik haklarımıza karışma oluşturmayan kredi kullanılacaktır.

Türkiye toplumu kendi içine kapatılmayacak, halkımızın tüm dünya ile doğrudan tanışması her yoldan teşvik edilecektir.

Türkiye'de sosyalizm, zaman içinde üretim güçlerinin gelişmesine, üretim biçiminin olgunlaşmasına, kültürel düzeyin yükselmesine paralel olarak partinin bilinçli-aktif çabasıyla her geçen gün gelişecektir.

Tarih yığınların enerjisine dayanan sosyalizmin ülkeyi kapitalizmden çok daha hızlı geliştirdiğini göstermiştir. En başta Sovyetler Birliği'nin deneyimi bunun canlı örneğidir. Sosyalizm, tarihsel pratik sınavını başarıyla vermiş, insanlığı gerçek özgürlüğe ve kurtuluşa kavuşturacak bir düzen olduğunu kanıtlamıştır.

* * *

Türkiye'de ülkenin geri ve küçük burjuva karakterinden dolayı, proletarya diktatörlüğünün bazı özellikleri kaçınılmaz olarak gelişmiş ülkelerde olacağından farklı olacaktır.

Türkiye toplumunda demokratik yan, çeşitli tarihsel-kültürel-ekonomik toplumsal-uluslararası nedenlerle geride kalmıştır. Bu geri kalışın önemli bir göstergesi olarak *sivil (civic) toplum* çok cılızdır. Sivil toplum örgütlenmelerinin, devlet işleyişinde ve toplumsal yaşamın *her alanında* giderek daha fazla yer tutması gerekir. Sosyalist demokrasi ancak böyle sağlanır, geliştirilir, haklar yığınların aktif katılımı-denetimiyle yaşama geçebilir.

Sivil toplum, ekonomik gelişme ve kültürel gelişme, üçü birlikte Türkiye'de proleter demokrasisini sosyalizme yakışan bir düzeyde ulaştıracaktır.

Partinin, Türkiye toplumunun demokratik gelişmesinin bilinçle önünde yürümesi gerekir, çünkü demokrasi sosyalizmin, demokrasinin kendini yadsıyacağı sınıra dek gelişmesi ise komünizme geçişin vazgeçilmez koşuludur.

Komünizm ülke çapında büyük ölçekli üretimin olabilen en yüksek merkeziliğini gerektirir ve varsayar. Ancak, sosyalist ekonominin gelişmesine paralel olarak merkezi otoritenin etkinliği, merkezileşme arttıkça, tabanın etkinliği, demokrasi de artmak zorundadır. *Tabanda yaratıcı eylem, yeni kamu yaşamının temel unsurudur. Canlı, yaratıcı sosyalizm, Türkiye halkının kendi ürünü olacaktır.*

Proletarya diktatörlüğünün en uygun devlet biçimi olan aktif yığın demokrasisi programımızın Türkiye'de ilk anda ne derece uygulanabileceği, devrim sırası ve sonrası koşullara bağlıdır. Ulaşmak istediğimiz budur. Tüm engelleri aşarak kuracağımız budur.

SODEP mitinginde İstiklal Marşı'nı çok az kişi söyledi. Marş boyunca sürekli slogan atıldı. Oturanların birçoğu ayağa kalkmadı. Bu, yığınların gözünde burjuva değerlerin nasıl sarsılmış olduğunun göstergesidir.

Eski günlerin mitingleri gibi bir miting yaşadık

Değerli Yoldaşlar,
SODEP mitingine ben de gittim ve olanı biteni gazetemiz için izledim. Size kısaca aktarmaya çalışacağım.

Önce SODEP'in mitingi duyurmak için yoğun bir hazırlık yapmadığını söyleyeyim. Mitinge iki gün kala, bir iki merkezi yerde el ilanı dağıttılar. Afişlemeleri ise Dalan izin vermediği için başarılı olamadı. Ben iki yerde asılmış olarak gördüm. Bazı yerlere de bez afiş asmışlar. Bunları da belediye ekipleri indirmiş. Ancak SODEP'liler nöbet bekleyip ekip gittikten sonra tekrar asmışlar. Bir gün önce, günlük basında ilanlar çıktı. Bazı gazeteler ise ilanı basmayı kabul etmemişler.

Hasılı, geniş katılım için SODEP örgütünü seferber etmedi. Zaten gelenlerin büyük bir bölümü de SODEP'li değildi.

SODEP'liler mitingden bir hafta önce Saraçhane meydanında güvenlik ve ses düzeni provası yaptılar. Buna rağmen mitingde ses düzeni çok kötüydü. 50 metre uzaklıktan kürsüdekinin ne dediği anlaşılmıyordu.

Mitinge katılım 40 bin dolayındaydı. 30 dereceyi aşan felaket bir sıcak vardı. Buna rağmen on binlerce kişi saatlerce güneş altında bekledi.

İnsanlar, erken saatlerden itibaren alada toplanmaya başladılar. Alan polis kordonu altına alınmıştı ve birkaç yerden giriş yaptırıldı. Girenlerin üstü tek tek aranıyordu. Başta sanırım kimlik kontrolu da yapmışlar. Çünkü ben girerken polisler, "kimlik çıkarmanıza gerek yok paçaları sıvayın yeter" diye bağırıyorlardı.

Meydanın ortasındaki su kemerlerinin çevresindeki yüksek binaların tepelerine uzun menzilli silahlar taşıyan polisler yerleştirilmişti. Ayrıca bütün yolların başında panzerler vardı. Sokak aralarında cemseler içinde askerler bekletiliyordu. Polis örgütünde mitingden bir gün önce tüm izinler kaldırılmış, çevre illerden takviye sağlanarak tüm İstanbul'da geniş önlemler alınmıştı. SODEP gibi ruhsuz bir partinin mitingi için böyle geniş çaplı önlemler alınması çok ilginçtir.

Nitekim miting SODEP mitingi olmaktan çıktı. Eski günlerin mitinglerine benzer bir miting yaşadık. Mitingde sürekli olarak "onaylanmış" belgilerin dışında belgiler atıldı. İnönü geldiğinde, görevlilerden bu belgilerin atılmasını önlemelerini istedi. Görevlilerden birinin verdiği yanıt şu oldu: "Engelleyemeyiz, çünkü alanı onlar kontrol ediyor."

Mitingin, bence en önemli ve gazetelere hiç yansımayan yanı, İstiklal Marşı söylenirken olanlardı. Kürsüden, klasik "şimdi hep birlikte İstiklal Marşı'nı söyleyeceğiz" duyurusu yapıldı. Ama ne kadar ilginçtir, alanı hınca hınç dolduran kalabalık arasından, çıka çıka cılız bir İstiklal Marşı yükseldi. Marşı söyleyen çok az insan oldu ve marş boyunca sürekli slogan bağırıldı. Oturanlar arasında ayağa kalkmayan da çok oldu. Kürsüden "İstiklal Marşı söyleyeceğiz sloganları kesin" ihtarları işe yaramadı. ODTÜ eylemlerimizi hatırlıyorum ve herşey ne kadar değişmiş diyorum. Biz ODTÜ'de komünist bilincimizle İstiklal Marşı'nı söylememiş Enternasyonal'i söylemiştik. Bugün belki aynı bilinçle değil ama burjuva değerlere, bu marşa karşı saygıyı yitirdiklerinden binlerce insan İstiklal Marşı'nı söylemiyor, ayağa kalkmıyor, slogan atıyor. Ve bütün bunlar SODEP mitinginde oluyor!

Sizlere, mitingin, gazetelerde de çıkmış detaylarını anlatmak istemiyorum. Ancak son olarak bir noktayı belirteyim. Gerek alana geliş sırasında, gerekse alanda SODEP örgütlerinin flamalarını taşıyan bazı gurupların "Bağımsız Türkiye", "Kahrolsun faşizm" vb. diye slogan attıklarına şahit oldum. SODEP mitingi kaptırdıktan sonra örgütünü de mi kaptırıyor acaba diye düşünmekten kendimi alamadım.

SODEP mitingi, tüm sol hareketin şapkayı önüne koyup yeniden düşünmesini gerektiren bir olaydır. Mitingde "Kahrolsun faşizm" belgisini atanlar, *böyle* bir mitingin faşizm altında yapılamayacağını düşünmelidirler. Türkiye'de büyük bir devrimci dalganın yaklaşmakta olduğu bunca ön belirtisiyle ortadayken hâlâ faşizm türküsü söylemek, "iyi bir öncü" bir yana "kötü bir artçı" bile olmamak demektir.

T. Çoker, İstanbul

Yığınların siyasete ilgisi artıyor. Gerekli olan, onlara yol gösterecek, örgütleyecek bir komünist partisidir.

İlk kez merhaba

Çok önceden bana bir adres verileceği ve düşüncelerimi, gözlemlerimi bu kanalla partiye iletebileceğimi öğrenmiştim. Ama ilk mektubu yazabilmek, daha doğrusu yazmak için kalemi alacak cesareti bulmak oldukça zor oldu. Yoldaş, istediğin gibi yaz, aklına ne geliyorsa onu anlat, deyince bu cesareti bulabildim. Bu ilk mektubuma gerçek anlamda yeni tanıştığım partimize ve tüm yoldaşlara yürekten, inançla, bir merhaba diyerek başlıyorum.

Yirmi yaşına henüz basmış bir gencim. 12 Eylül faşist cuntası öncesi Türkiye'de yaşanan anaforların içinde büyüdüm. Sonra cunta geldi.Pek çok şey öğrendim. Ama öğrendiklerimin kör, sağır bir ülkede aydınlık, temiz bir kafayı bulabilmeme yardımcı olamadığını da farkettim. Lise yıllarım o karanlık dönem içinde gideceğim yolu, sarılacağım erekleri keşfetmekle geçti. Okuyabildiğimce okudum. Sağlam, yürekli dostlarla konuştuk, tartıştık. Ama şimdi daha iyi anlıyorum ki iyiniyetli, araştırıcı olmak doğru, tutarlı çizgilere ulaşmaya yetmiyor.

Üniversiteye büyük hayallerle girdim. Tüm beklentim beni yeniden mücadeleye bağlayacak bir çevre bulabilmekti. Ne yazık ki aradığım çevreyi bulamadım. Çevremdekiler, bu milletten adam olmaz diyorlar, zengin olmaktan, köşe yapmaktan söz ediyorlardı.

Bu yıl başında, bir yoldaş, ilk kez benimle ilişkiye geçti. Oturacağımız yere varana kadar gizliden bir sevinç ve merakla soru sormadan onu izledim. Konuşmaya başlayınca da can kulağıyla dinledim. Ben *İşçinin Sesi*'ndenim dedi. Ve ilk kez o gün partimi sevgiyle kucakladım.

Şimdi de sizlere, çevrem ve genel sorunlar üzerine gözlemlerimi sunmaya çalışayım.

Türkiye'de insanların siyasete ilgisi hızla artıyor. Gerek okulda, gerekse yaşadığım kentte, insanlar, sorunlar karşısında eskisinden çok farklı tepkiler gösteriyorlar. Ortam yavaş yavaş ısınmaya başlıyor. Üniversite yurtlarında, daha tutarlı, daha düzeyli tartışmalar yapılıyor. Sürekli örgütlenme sorunundan sözediliyor. Eğer yetkin, sağlam bir siyaset ortaya çıkarsa kitleleri peşinden sürükler deniyor.

Geçenlerde, eskice bir öğrenci arkadaş, "öyle bir örgüt olacak ki, çok az adam birbirini tanıyacak", dedi. "Bir şema kuracaksın, küçük küçük hücreler yukarıdan talimat alacaklar, taleplerini iletecekler ve işler tıkır tıkır yürüyecek. Ama bu işi yapacak adam yok bu ülkede." Yüzüm aydınlandı. "Eh bir çözüm varsa ümit de var demektir" diyebildim. Bir tek insandan genel bir yargıya ulaşılamaz ama şurası kesin ki böyle düşünen binlerce insan var.

Tatilde gittiğim bir kentte, ki büyük bir sanayi bölgesidir, çeşitli insanlarla konuştum. En apolitik insan bile illallah diyor. Polis yasası için sıradan insanlar "zaten yapıyorlardı şimdi yasallaştırıyorlar" diyebiliyor. Yani insanlarımızın durumu hiç de fena değil. Yeter ki onların kalplerini kazanacak, örgütleyecek, yol gösterecek güçlü bir komünist partisi olsun. Bu inanç ve sağduyuyla çalışmalara daha candan, daha dinamik, dört elle sarılmak gerekiyor. Tarihin bizi yeteneksizliğimizle anmasını istemiyorsak haydi iş başına.

Candan Sorgun, Ankara

Öncü proleter adlı İMG kurduk

Yoldaşlar,
Yaklaşık dört yıldır ilişkimiz kopmuştu. Bu süre içinde merkez organımızdan mahrum kalmıştık. Şu anda çölde susuz kalmış insanlar gibi susuzluğumuzu gidermek için kana kana gazetemizi, kitaplarımızı okuyoruz.

Ayrıca size güzel bir haberimiz var. Öncü Proleter isimli bir İMG kurduk. İlk toplantımızda İMG'mizin görev ve sorumluluklarını saptadık. İlişkilerimizi gözden geçirdik. Örgütümüze daha çok öncü proleterler kazanacağız.

İşçileri köleleştiren bu düzeni devirip gerçek demokrasiyi kazanmak için yola çıktık. Bu inançla, devrim şafağı sökecek, gelecek biz işçilerin olacaktır.

Yeniden birlikte çalışmaya başlamamızın sevinci ve coşkusuyla tüm yoldaşlara selamlar.

Öncü Proleterler, İMG...

Açık davranmaktan korktular

Yoldaşlar,
Öncü Proleterler İMG olarak gazetemizi, kitaplarımızı ayrıca Marks, Engels, Lenin'in yazdıklarını sürekli okuyoruz. Güvenlikli Çalışma kitabının toplu eğitimini yaptık. Son toplantımızda da, Ali H.K.'larla ilgili gazetemizde çıkan yazıları değerlendirdik.

Ali H.K., savunmasında parti içinde demokrasinin işlemediğini söylüyor. Onun gibi örgütün üst düzeylerinde çalışmış bir insanın, Türkiye gibi bir ülkede, bunun böyle olması gerektiğini bilmesi gerekir. Bu konuda kesinlikle samimiyetsiz davranıyor.

Faşizmin var olduğunu savunmalarına gelince, bu görüşe kendilerinin de inanıp inanmadıklarından kuşkumuz var.

Öncü Proleterler İMG olarak merkez organa sürekli yazacağız. Selamlar.

Öncü Proleterler İMG, ,,,

Boşluğu biz dolduralım

Değerli Yoldaşlar,
Gazetemiz *İşçinin Sesi*'nin elimize geçmesiyle örgütsel faaliyetlerimize başladık. Yaptığımız ilk toplantıda Öncü Proleterler İMG'mizi kurduk. Aynı toplantıda, ülkemizin siyasal ortamını değerlendirdik ve ülkede siyasal alternatif boşluğu olduğunu saptadık. Ve bu boşluğun TKP-*İşçinin Sesi*, örgütümüz tarafından doldurulması için hırsla çalışmamız gerektiğini vurguladık.

Toplantıda konspirasyon, disiplin, mali durum, legal olanaklardan yararlanma, eğitim ve merkez organa katkı üzerinde de tartıştık. Olumlu kararlar aldık.

Örgütlenme çalışmalarımızda şu belgiler bize ışık tutacak: "Fabrikalar kalemiz olacak!" ve "işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacak!" Devrimci selamlar.

Öncü Proleterler'den bir üye...

Liberaller gericilikten çok devrimden korkarlar. Bu gerçek menşevikler tarafından anlaşılmak istenmiyor. Liberallerin tutarsızlıklarını gidermek değil, sergilemek ve mahkum etmek zorundayız.

Eski kurtlar y ni kuzu postları p şinde

Son günlerde oldukça ilginç gelişmelere tanık oluyoruz. Aydın çevrelerden, günlük gazetelere, dergilere ve menşevik yelpazeye kadar herkes demokrasi, sosyal-demokrasi üzerine yazıyor, çiziyor, tartışıyor. Tam da bu sırada SODEP ve HP mitingleri yapıldı. DSP kuruluş hazırlıkları sonuca bağlandı. Meclis'te Polis Yasası'na karşı "şiddetli bir muhalefet" yükseldi. Bunların üst üste düşmeleri bir rastlantı mı? Değil. Ülkede yavaş yavaş değişen birşeyler artık kendini iyice hissettirdi. Menşeviğinden liberaline kadar herkes işçi sınıfımızı, halk sınıflarını bir yerlere sürüklemek kaygısında. Ama şurası kesin ki, bu yer devrim değildir!

Doğrusu bugün sosyal demokratlar kendi gölgelerinden korkuyorlar. Meclisde sert bir muhalefet yükselmişse, mitingler yapılıyorsa, bu liberallerin bu işi çok istediklerinden değil, öfkesi giderek kabaran işçi sınıfının zorlamasıyladır. Biriken öfkeye herkes "öncü" olmak ve hareketin rotasını değiştirmek telaşı içindedir.

Sosyal demokrasinin eski oyunlarıyla yeniden parlamaya çalıştığı bir sırada, oportünistler her zaman olduğu gibi liberal burjuvazinin peşine takılmaya çalışıyorlar. Sosyal demokrasi nedir, onlara nasıl yanaşmak gerekir, "sol" birliğe nasıl çekilirler gibi sorularla uğraşıyorlar. İşi o noktaya vardırdılar ki, sosyal demokrasinin komünizmin panzehiri olduğunu açıkça yazan bir liberale "bu doğru değil" diyebiliyorlar. Bu hareketin ideolojik kökenlerinin Bernstein ve Kautsky'e dayandığını söyleyen İsmail Cem'e "Bernstein'e sahip çıkarsanız bu hareket bundan ne kazanır?" diye sorabiliyorlar. Ne diyelim?

İşçi sınıfımız 70'li yıllarda sosyal demokrasi konusunda önemli bir deneyim yaşadı. Oportünizm, işçi sınıfına bu yaşanmış deneyleri bir kez daha yaşa, diyor. Kendi kalın kafalarına dank etmedi, işçi sınıfını da öyle sanıyorlar.

Oportünizmin en belirgin özelliği devrimci bilinci bulanıklaştırmak ve işçi sınıfını burjuvazinin denetimi altına sokmaktır. İşçi sınıfı hareketini kişiliksiz ve silik bir hale getirmektir. Bugün, bu tarihsel görevlerini şaşmadan birkez daha yerine getirme çabası içindedirler.

Sosyal demokrasi nasıl görünürse görünsün hiç bir zaman demokrat olmadı. Bizim için ideolojik savaşımın sivri ucu her zaman liberal burjuvaziye, oportünizme yöneliktir. Ama şu sıralarda bu sivri ucu iyice sivriltmek gerekli.

Ama menşevikler, sosyal demokrasiyi eleştirmekle onun açmazlarını derinleştirdiğimizi söylüyorlar. İyi de açmazlarını derinleştirmeyip de ne yapacağız. Herhalde menşevikler gibi kusurlarını düzeltmeye çalışıp, işçi sınıfına "bak ne ciciler" diyeceğiz!

Oportünistler, "sosyal demokrasinin baskı ve sömürüye karşı mücadeleci yanını mı göreceğiz, yoksa dengeciliğini, uzlaşmacılığını mı?" diye soruyorlar. Bir kere sosyal demokrasi hiçbir zaman sömürüye karşı mücadeleci olmamıştır. Baskılara karşı çıkıyorlarsa, yükselen işçi sınıfı hareketi onları zorlamıştır da ondan. Bizim tutumumuz açıktır. Liberal burjuvaziyi halk sınıflarından soyutlamak tekelci burjuvaziden ayırmak.

Gene oportünistlere göre, sosyal-demokrasiyi eleştirirsek işçi yığınlarından, halktan soyutlanırmışız. Asıl onların peşine takılırsak soyutlanırız. Demokrasi savaşı da liberallerin belirlediği sınırda kalır. Diyorlar ki, "her kiritik dönemeçte tekellere teslim olup çözülmek sosyal demokrasinin kaderi olmamalıdır." Evet, sosyal demokratların tekellerle birleşmelerini önlemek gerekli. Ama bu onların peşine takılarak değil, yüzlerini her fırsatta açık ederek olur. Şunu unutmamak gerekli; liberaller gericilikten çok devrimden korkarlar. Bu gerçek ne yazık ki oportünistler tarafından anlaşılmak istenmiyor.

Tabii ki liberal burjuvazi ile tekelcileri "aynı gerici çuvalın içine" sokma yanlışına düşmüyoruz. Ancak bizim için liberal burjuvazinin dönekliğini etkisizleştirmek her zaman ve koşulda gereklidir. Eğer işçi sınıfını en "sol" burjuvaziden ayıran sınıf farkının bilincine varamazsak, bu bilinci işçi sınıfı içinde yaymazsak, sosyal demokrasinin demokrasi savaşımı karşısında ihanet ve yalpalanmalarını etkisizleştirmeyi öğrenemezsek, işçi sınıfı hegemonyayı liberal burjuvaziye kaptırır. Şunu unutmayalım; işçi hareketi biraz güçlendiği zaman liberaller hemen sahneye çıkıyorlar. Bugüne kadar neredeydiler? Sınıf sezgileriyle ortalığın karışacağını anladılar, suyun başını tutmak gerekli dediler. Demokrasiden, demokrasi savaşından söz ediliyor, ama yapılan demokrasi savaşının içeriğini daraltmak güdükleştirmek, liberal burjuvazinin istediği sınırda tutmaktır.

Oportünistler yazılarında sosyal demokrasiyi akladıktan sonra "solun birliğine" geliyorlar. Sosyal demokratlara karşı tutumdan söz ederken, "diğer eğilim, çizgi veya partileri eleştirirken onların tutarsızlıklarını gidermeyi amaç edinmelidir, onları yargılamayı ve mahkum etmeyi değil" diyorlar. Doğrusu sizi bilmeyiz, ama bizim onların tutarsızlıklarını gidermek gibi bir derdimiz yok. Ama tutarsızlıklarını sergilemek, yargılamak ve mahkum etmek gibi bir amacımız var.

Bugün DYP, sosyal demokratlardan daha "keskin" bir "demokrasi savaşımı"(!) veriyor. Menşevikler onları da cepheye dahil etmeye niyetliler. Onlara bir sözümüz var: Demirelleri cephenize alma özgürlüğüne karşı değiliz. Çünkü bu işçi, emekçi halkın sizi tarihin çöplüğüne gönderme özgürlüğüne daha kolay kavuşması anlamına gelecektir.

Türkiye'nin önündeki yol ayrımı değişmedi. Ya faşizm ya devrim ikilemi sürüyor. Ülkeyi, işçi sınıfımızı devrime ilerletmek istiyorsak oportünist ve sosyal demokrat etkileri kırmak zorundayız.

Yaşamın her alanında 5(1). Kongre kararları doğrultusunda TKP'mizin bayrağını açalım. Burjuvaziye karşı savaş oportünizme karşı savaştan ayrılmaz.

Ayşe Tezel, Ankara

Fabrikalar kalemiz olacak

Dostlar,
Ankara'dan devrimci selamlar. Ankara'daki işçiler arasında yoğun bir siyasallaşma gözleniyor. Ayrıca sendikalaşma da üzerinde çok tartışılan bir konu. İleri işçiler arasında Türk-İş'in ihanet siyasetine tepki büyük. Ama gene de genel eğilim Türk-İş'e girme doğrultusunda. Biz de bu yönde propaganda yapıyor ve Türk-İş'i sınıf sendikası haline getirme hedefini gösteriyoruz.

Bulunduğumuz yerde birkaç SVP'li var. Onlar, bağımsız sendikalara gidilmesini savunuyorlar. Örneğin Otomobil-İş gibi. Gerekçe olarak da, Türk-İş'in sarılığını gösteriyorlar. Sarı sarıdır, kızıl olamaz! Bu kişiler sonra da kalkıp Marksizmden sözediyorlar!

Ankara'da işçiler arasında çalışmayı hızlandırıyoruz. Birçok ilişkiler çıkardık. Fabrikalar kalemiz olacak!

Serdar Kılıç, Ankara

Siyasetsizlik zinciri kırılıyor

Ara döneme girildiğinden bu yana Türkiye gittikçe elektriklenen bir siyasal ortam içine girdi. Halk arasında, ağırdan başlayan siyasallaşma, son günlerde iyice hızlandı. HP'nin Ankara mitinginin ardından SODEP'in Saraçhane mitingi de bu partileri benimseyenlerden çok miting yapmak isteyen insanların mitingine dönüştü.

Bütün bu gelişmeler karşısında siyasal iktidar, ülkeyi sessizliğin karanlığında tutabilmek için kolları sıvadı. Sıkıyönetimi kaldırmak için (!) sıkıyönetim uygulamalarını yasalaştırdı. Polise geniş yetkiler veren bu yasa, aslında hükümetin kendine vermek istediği "cesaret"tir.

Ama bütün bu çabaları boşunadır. Her geçen gün çarklar ileriye, ileriye işliyor. Siyasetsizlik zincirleri kırılıyor. Halk için, siyaset, artık bu düzenin sınırları dışına çıkıyor.

H. Çakmaklı, Ankara

Yaşam görüşlerimizi doğruluyor

Yoldaşlar,
Çevremizde bulunan bir fakültedeki gençlerin durumu hakkında kısaca birşeyler yazmak istiyorum. Bu fakültede, gençlerin önemli bir bölümünü ilerici, devrimci gençler oluşturuyor. Okulda çeşitli siyasetler var ama hiçbirinin etkin bir çalışma yürüttüğü söylenemez. Öğrenciler daha çok arkadaş gurupları halinde kümelenmiş durumdadır.

Bu fakültede öğrenciler hak arama konusunda, Ankara, İstanbul gibi şehirlerdeki öğrencilerden biraz daha pasifler. Ancak son zamanlarda, sorunlar çıktığında guruplaşmalar oluyor, tartışılıyor.

Gençler, ülkede değişen havayı farkediyor ve faşizmin çözülüp çözülmediği konusunda ateşli tartışmalar yürüyor. Faşizmin çözülmüş olduğunu bir tek biz savunuyoruz ama yaşam görüşlerimizi doğruladığında öğrenciler üzerinde etkimiz büyük oluyor. Televizyon eylemimiz de gençler tarafından coşkuyla karşılandı. Başka hareketlerden olanlar bile çok güzel bir eylem olduğunu söylediler. Şimdilik yazacaklarım bu kadar. Selamlar.

Fehmi Sarpkaya, Zonguldak

Bir görüş bir öneri

Sizlere gazetemizle ilgili bir görüş ve bir önerimi yazmak istiyorum. Faşizmin çözülüşü tartışmaları başlamadan önce, kısa bir zaman için, gazetede belli bir donukluk olmuştu. Bu donukluk, belli bir teorik bulanıklığın neden olduğu görece bir kuruluk, yalnız ajitasyona yönelik yazı ve ifadelerle kendini gösteriyordu. Hatalarını kendi gören ve düzelten bir hareketiz. Faşizmin çözülüşü konusunda bulanıklığın kalkmasıyla birlikte gazetede yeniden bir canlılık gözüktü.

Bundan alacağımız çok önemli bir ders var. Gelişen yaşamın gerisinde kalmak, bizim gibi dinamik ve doğru görüşlerini hep yaşamın onayladığı bir partinin pratiğinde kendini hemen gösteriyor.

Önerime gelince, önümüzde uzanan yeni dönemde çalışmalarımızda bize yardımcı olacak legal ve illegal çalışmayla ilgili yazıların yayınlanmasıdır. En içten selamlarımla!

Aslı Kurdoğlu, Ankara

Siyasal polis sızmalarının tek panzehiri, kuşkucu eylemsizlik vaaz etmek değil, en yetkin komünist partisi yapı ve işleyişini yaşama geçirmektir.

Kuşkucu eylemsizlik yolunda yolları açık olsun

Metin Yılmaz

Atılım'ın 1 ve 15 Mart 1985 tarihli sayılarında, "Siyasi polise karşı savaşım" başlıklı bir yazı yayınlandı. Yazının başlarında şu fikirlere yer veriliyor:

"...Siyasi polise karşı savaşımın yalnızca deneyim temelinde, yani bizzat yaşanılan görgüyle kazanılması düşünülemez.

"...Bu konuda başarılı bir savaşım yürütebilmek, bir beceri ve sanat sorunu olduğu kadar, aynı zamanda *bir bilgi ve eğitim sorunudur.*" (abç)

Yazıda bu tür sözler defalarca tekrarlanıyor.

Bu fikirleri görünce hayret ettik. Çünkü menşevikler bundan bir yıl önce, *Yol ve Amaç*'ın Nisan sayısında yayınladıkları bir yazıda, ajan-provokatörlere karşı savaşımı "uyanık olma" düzeyine indirmişler ve *Güvenlikli Çalışma* kitabımıza dil uzatarak, bu konuda ayrıntılı bilgi yayınlamanın "polise zevk verecek" bir davranış olduğunu söylemişlerdi.

Şimdi, Mart sayısında çıkan yazıda, yana yakıla, kadroların güvenlik ve konspirasyon alanında *bilgi dağarcıklarının* çok yetersiz olduğundan şikayet ediyorlar ve bu konuda başarılı olabilmenin "bilgi ve eğitim sorunu" olduğunu kabul ediyorlar. Ve hayret, militanlara bazı pratik "bilgiler" de veriyorlar!

Ancak, hemen belirtelim, bu sözlerimizden yola çıkarak, sanmayın ki menşevikler militanları, güvenlikli çalışmayı öğretecek bilgilerle donatıyorlar. Verdikleri "bilgiler", haberleşmede titiz olunması, ev ve işyerlerinin "temiz" tutulması gibi, bugün Türkiye'de sokaktaki insanın bile bildiği ve uyguladığı "bilgilerden" pek öteye gitmiyor.

Verilen pratik "bilgiler" arasında, illegal yayınların saklanmasıyla ilgili şöyle çok ilginç bir "bilgi" de var:

"İllegal yayınlar partinin yerel arşivlerinde saklanmalı ve bu arşivlerin yerini çok sınırlı sayıda yoldaşın bilmesine dikkat edilmelidir. *Bu tür yayınlara sürekli gereksinim duyabilecek olan ideolojik çalışmalarla görevli yoldaşların* kendi olanaklarıyla politik harekete hemen hemen hiç 'bulaşmamış' güvenilir kişilerden özel arşivler örgütlenmeleri sağlanmalıdır." (abç)

Evleri, işyerlerini temiz tutmaya yönelik "bilgiler"e bir diyeceğimiz yok. Ancak, "bu tür yayınlara sürekli ihtiyaç duyabilecek olan ideolojik çalışmalarla görevli yoldaşlar" ne demek oluyor? Bizim bildiğimiz, ideolojik çalışma yapmak, her parti üyesinin *hakkı ve görevidir*. Evet, partinin bazı alanlarında çalışan yoldaşların diğer alanlarda çalışanlara oranla yayınlara daha fazla ihtiyacı olabilir. Ama illegal yayınlara her parti üyesi, her zaman ihtiyaç duyar ve duymalıdır. Bu sözler, menşeviklerin kadroları, bir zamanların ünlü sözleriyle "dergiciler ve devrimciler" olarak ayırdıklarının kanıtıdır. Hele teknik olanakların son derece geliştiği günümüzde illegal yayınların kadroların büyük çoğunluğuna konspirasyon gerekçesiyle yasaklanması, menşeviklerin nasıl bir parti anlayışına sahip olduklarını çok açık anlatıyor.

Ancak, menşevikler herşeye karşın *Yol ve Amaç*'taki yazıdan bu yana geçen bir yıl içinde bir tutum değişikliği içine girmişlerdir.

Bunun çok önemli bir nedeni, tabanlarından gelen baskıdır. Bu taban menşevik de olsa, Türkiye gibi bir ülkede çalışan bir tabandır. Ayrıca kendilerine faşizm altında çalıştıkları söylenmektedir. Resmi yöneticiler, bu durumda, güvenlikli çalışma konusunda TKP-*İşçinin Sesi*'yle zıtlaşmak yerine onu taklit etmenin kendileri için daha elverişli olduğuna kanaat getirmişlerdir.

İkinci bir nokta da şudur: Menşevikler durdular durdular faşist cuntanın erke el koyuşundan tam beş yıl sonra bu yazıyı yayınladılar. İnsanın aklına şöyle bir soru geliyor: Menşevikler tutumlarını neden dün değil de bugün değiştirme yoluna girdiler? Yanlış anlaşılmasın, bir komünist partisi her zaman, her yerde, her dönemde kadrolarını güvenlikli çalışma bilgi ve eğitimiyle donatmalıdır. Hele Türkiye gibi bir ülkede bu işin "dönemi" yoktur. Biz de bu görevi dün de yaptık, bugün de yapıyoruz, yarın da yapacağız. Ama bu can alıcı görevi bu güne kadar yapmayan, üstelik yapılmasına karşı da çıkan menşevikler neden bugün tutum değiştiriyorlar? Sakın dönem değiştiği için olmasın?

Yazıyı şöyle bir okuyan kişi bizim bu soruyu sormamızın çok haklı nedenleri olduğunu görecektir. Yazıda, yukarıda değindiğimiz "kadrolara zevk vermeyecek" bazı bayat bilgiler dışında polis fobisi yaratmaya yönelik başka "bilgiler" var ve yazının dörtte üçünü oluşturuyor. Yazıda partiye sızabilecek ajan-provokatörler öyle bir dille anlatılıyor ki, okuyan "yoldaşlarımızın acaba kaçta kaçı polis" diye düşünmekten kurtulamıyor. Yazının bu dörtte üçlük bölümünden çıkan sonuç şudur: "Uysal, yakın, 'dostça', 'sıcak' ilişkiler kuran" en yakın yoldaşımızdan, "en ağır cezalara çarptırılmış, baskı ve kovuşturmalara uğramış" bir yoldaşımıza kadar herkesten kuşkulanmalıyız!

Evet, siyasal polisin ne özel bir tipi, ne özel bir kişiliği vardır. Her türden, her kademede insan polis olabilir. Ancak bu tehlikenin tek panzehiri, kuşkucu eylemsizlik vaaz etmek değil, en yetkin komünist partisi yapı ve işleyişini yaşama geçirmektir. Menşevikler bunu yapmadıkları ve hiçbir zaman da yapamayacakları gibi, bir komünist partisinin en değerli ilkelerinden birine, partililer arasında yoldaşça güven ilkesine saldırıyorlar.

Komünist partisi, doğru ideolojide birlik temeli üstünde yükselen yoldaşça güvene dayanır. Yoldaşlar arasındaki ilişkide "herkes polis olabilir, bu yoldaş da polis olabilir, aman dikkatli olayım" şeklinde sübjektif bir kuşkuya komünist partisinde yer yoktur. Yoldaşlar arasında kuşku, ancak ve ancak somut verilere dayanır. Ve derhal üst organa iletilir.

Öte yandan komünist partisinin örgütlenme yapısı, işleyiş ilkeleri, partinin tüm üyelerine karşı objektif güvensizliğini yansıtır. Komünist partisinde, yoldaşlar arasında subjektif kuşkuya yer yoktur. En yakın arkadaşından kuşku duymayı bir çalışma tarzı haline getirmiş insanlardan değil parti, iki ortaklı bir bakkal dükkanı bile kurulamaz.

Menşevikler, devrimci çalışma olanaklarının hızla arttığı bir döneme faşizm diyorlar, sonra da güvenlikli çalışmada bilgi ve eğitimin önemine değinip korku masalları yazıyorlar. Kuşkucu eylemsizlik yolunda yolları açık olsun!

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL

5(1). Kongre'nin yolundan komünist partisiyle silahlan!
Yıl:12, Sayı:286, 8 Temmuz 1985

5(1). Kongremizin aldığı önemli kararlardan biri, Türkiye dışında parti çalışması üzerineydi. Bu sayımızda, kongremizin bu kararını açan, Türkiye dışında parti çalışmasını çeşitli yönleriyle inceleyen bir yazı veriyoruz.

Türkiye dışında partı çalışması üzerine

Yalçın Çağlar — H. Erdal

Türkiye dışında çalışma yapıp yapmama sorunu yaşamın örgütümüzün önüne çoktan koymuş olduğu, bizim de yanıtlamış olduğumuz bir sorundur. Türkiye dışında, özellikle *Avrupa'da çalışma yapıyoruz.* Bazı koşullar değişmedikçe de yapmamız gerekecektir. Nedir bu koşullar? Akla hemen gelen ve kolay kolay değişmeyecek birkaç koşulu şöyle sıralayabiliriz.

1. Türkiye'nin bir geçiş kuşağı ülkesi olması ve bunun doğal sonuçları:

— Faşizm ve devrim alternatifleri dışındaki dönemlerin geçiciliği, Batı anlamında burjuva demokrasisinin olanaksızlığı. Buna bağlı olarak, partinin bazı çalışmalarını ülke dışında yürütmesinin gerekliliği.

2. Dünya komünist hareketinin sağa kaymışlığı nedeniyle olabilen her yerde, bu arada göçmen işçiler arasında da, devrimci komünist çizgiyi duyurucu çalışma yapma gerekliliği.

3. Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı Batı Avrupa'nın burjuva demokrasisi yaşıyor olması ve üstüne üstlük bu ülkelerde 1 milyondan fazla Türkiyeli işçi ve bir o kadar da ailesinin bulunması.

Daha da sayılabilir. Tüm bu koşullardan çıkan sonuç şudur: Partinin çalışmalarının bir bölümünün ülke dışında olması gereklidir. Bu açıdan *"Avrupa önemli bir köprübaşıdır"*. Bizim için soru Türkiye dışında çalışma yapılıp yapılmayacağı değil nasıl bir çalışma yapılacağıdır.

— I —

Doğru çalışmanın ölçütleri

İki yanlış çalışma türü vardır. Bu yanlışları uç noktalarına kadar abartırsak yanlışlıkları daha kolay ortaya çıkıyor.

Biri, yalnızca ve yalnızca partinin Türkiye dışına taşıdığı işlevler ile ilgili ama çevresindeki yığın ile ilgisiz, bundan ötürü de çevreden kopuk ve içine kapalı bir çalışma türü. Bu, elit bir kadro çalışması olarak da formüle edilebilir.

Ötekisi, çevresindeki yığın ile ve onların sorunları ile yaygın olarak ilgili, ancak Türkiye'de devrimi gerçekleştirme amacı ile bağı bulandırılmış, koparılmış bir çalışma. Yerel sorunlar içinde komünistliği eriten bir çalışma.

Elbette bu iki uç yaşamda yalın olarak görülmüyor. Yaşamda vurgu bir o yana bir bu yana kayıyor ve bu yanlış eğilimler karışık olarak da ortaya çıkabiliyor.

Dikkat edilirse bu iki uç da Türkiye'de yığın çalışmasındaki sol ve sağ sekter yanlışların ülke dışı varyantı, yani çeşitlemesi olmaktadır. Yürükoğlu yoldaşın "Toptancı siyasete hayır" yazısı yığın çalışmasındaki bu sekter yanlışlara kapıyı kapatıyor.. O yazıdan çıkarılması gereken bazı ana yönlendirmeleri burada yinelemekte yarar vardır:

"Siyasal çalışmayı, yalnızca yerel siyaset düzeyinde tutmak sendikal siyaseti devrimci siyasetin yerine geçirmek olur, kapitalist düzenin istediğinin ta kendisidir. Ancak, yerel-somut sorunlar üzerinde çalışmayı reddetmek de gerçekten 'solcu' suçlamasına hak verdirir.

"Siyasal çalışmanın, çalışmayı yürütenleriyle ve konularıyla böyle iki kampa ayrılması, kapitalist düzenin oyununa düşmektir. Uzun dönemde devrim hareketinin halktan soyutlanmasını ve etkisiz bir güce dönüşmesini getirir.

"Bir yanda yerel siyaseti oportünistlere, 'sosyal işçi' tiplerine, liberal 'kanayan kalpler'e bırakmışız. Bir yanda da devrimciler devrimlerden konuşuyorlar... Hayır bu ikisi birlikte yürütülmeden devrime olanak yoktur." *(İşçinin Sesi*, Sayı: 244)

Yerel çalışmaya hakkı olan önemi vermek ve bu çalışmayı devrim davasına bağlamak zorundayız. Siyasetin yerel ve genel, kesimsel ve genel düzeylerini başarıyla birleştiremezsek oportünizmin işçi hareketi içindeki etkinliğini yok edemeyiz.

Bugün Türkiye dışında yerel çalışmayı, yığın çalışmasını Türkiye'de devrimi gerçekleştirme hedefini en iyi tamamlar bir komünist çalışma olarak nasıl yürüteceğiz? Çok genel geçer ve işin ABC'si olduğu halde yine de sık sık unutulan bazı şeyler hemen sıralanabilir. Örneğin:

a) Lenin'in dediği gibi gizli bir örgüt çalışması yürütmenin sanatı her olanaktan yararlanmaktır. Batı'daki olanaklardan da yararlanmak gerekir.

b) Dünyanın her yerinde yalnızca ve yalnızca tek doğru komünist çizginin, güçlenmesi için çalışmak gerekir. Ülke dışında da bu geçerlidir.

Bu genellikten öteye gidersek, Türkiye'de devrimi gerçekleştirme hedefini en iyi tamamlar bir komünist çalışmanın somut ölçütlerini şöyle sıralayabiliriz:

— Yerel çalışma içinde militanlar kazanmak ve bunları *Türkiye'de* devrim savaşına katılabilecek profesyonel devrimci, komünist kadro düzeyine yükseltmek. Yani partiye kadro kazanmak.

— Partiye mali kaynak sağlamak.

— Partinin ülke içinde gerçekleştirilmesi zor hatta olanaksız bazı yönetimsel ve teknik çalışmalarının ülke dışında yapılabilmesinin olanaklarını geliştirmek.

— İdeolojik ve siyasal çizgimizi, Türkiye devriminin doğru açınımını, dünya işçi hareketine ve genel demokratik kamuoyuna tanıtmak.

Ancak tüm bu somut amaçları anlamlı bir etkinlikle gerçekleştirmek için birşey gerekiyor. Geniş yığın desteği, yani yaygın yığın çalışması:

— Türkiye'de savaşacak profesyonel devrimci kadronun yüksek siyasal normlara sahip olması gerekir. Bunu sağlamanın önemli bir yönü profesyonel kadro yetiştirme yöntemlerimizi geliştirmek ise, öteki yönü, kadronun seçileceği militan kümesini büyütmektir. Nasıl iyi üründen çok elde etmenin bir yönü ileri tarım, öteki yönü tarlayı büyütmekse, iyi kadro kazanmanın da mantığı aynıdır.

— Partimiz konspiratif çalışmaktadır ve teknik ilerlemeyle dünya çok küçüldü. Kadroları Türkiye dışında da koruma gereği vardır. Bunun da en emin bir yolu kadronun çevresindeki yığının geniş olmasıdır.

— Maddi ve teknik olanaklar yaratmanın bir yönü özverili, yaratıcı çalışma ise öteki yönü yine yaygın yığın desteğidir.

— Yurt dışında hiç Türkiyeli yaşamasa kendi çizgimizi tanıtmak için etkin bir diplomasi belki yetebilirdi. Ancak bu kadar Türkiyeli'nin olduğu bir ortamda, bu topluluğun desteğini kazanmadan Türkiye devrimi üstüne görüşlerimize anlamlı bir ilgi ve destek bulmak oldukça güç, hatta olanaksızdır. Bu açıdan da geniş yığın desteği önemlidir.

Gençliğin ağırlığı artıyor

1973'de petrol bunalımı nedeniyle Batı Avrupa yığınsal işçi alımını durduruyor. Örneğin, resmi istatistiklere göre Federal Almanya, Hollanda, Fransa, Avusturya, Belçika ve İsviçre'ye giden Türkiyeli göçmen işçilerin yıllara göre dökümü şöyle:

1961-1973'de giden ......772,884 (yılda ortalama 64,407)
1974'de giden 17.134
1975'de giden 1,211
1979'da giden 1.605

1975'e kadar ülke dışına tüm gidenlerin %30,4'ü nitelikli işçi ve İş ve İşçi Bulma Kurumu kanalıyla gidiyor, %33,7'si ada çağrılı olarak gidiyor, %30'u ise niteliksiz işçi ve kaçak olarak gidiyor. Ayrıca, 1975'e kadar ülke dışına tüm gidenlerin %47'si kır kökenli.

1975'de Avrupa'daki Türkiyeli işçilerin dökümü ise şöyle:

800.000 .... yasal işçi
50-100.000 .... kaçak turist işçi
250.000 .... işçi ailesi (bunun %80'i Federal Almanya'da yaşıyor)
150.000 .... işçi çocuğu
Toplam: 1.250.000-1.300.000 .... kişi

1980'de ise durum şöyle:

770.290 .... yasal işçi
100.000 .... dolaylarında kaçak işçi
381.446 .... işçi ailesi
733.366 ....çocuk (0-18 yaş arası)
57.913 .... sığınmacı (yalnız Federal Almanya)
Toplam: 2.043.015 .... kişi

Bu toplamın %41'i 1973'ten sonra gitmiş veya Avrupa'da doğmuş. 1980'de Federal Almanya'da 54.259 işçiye çalışma belgesi verilmiş. 1980'de geri dönüş ortalaması ise 55-60.000 civarında. 1983 ve 1984'de toplam olarak 130.000 kişi Federal Almanya'dan emeklilik parası alarak dönmüş. Ayrıca, 1980'de ülke dışında 49,000 çocuk Türkiyeli aileden doğuyor. Toplam Türkiyeli nüfusunda artış %45, 16 yaşın altındaki nüfusun artışı ise %129,8'dir.

Yurt dışındaki Türkiyelilerin yaşa göre dökümü 1973 ve 1978'de şöyle:

0-21 yaş arası 1973'te %28,3, 1978'de %41,8. 22-35 yaş arası 1973'te %47,1, 1978'de %28,1. 36-55 yaş arası 1973'te %26, 1978'de %29,1.

Bütün bunlardan ilk göze çarpan ve bizim için önemli olan, *Batı Avrupa'daki Türkiyeli topluluğun hızla* gençleşmesidir. Bir yılda yaklaşık 65,000 yaşlı işçi emeklilik paralarını alıp işgücü pazarından çekilirken, buna yaklaşan bir sayıda işçi çalışma yaşına ulaşarak, kaçak gelerek ya da sığınma alarak işgücü pazarına giriyor. Kaçakların ilticacıların da genç olduğunu varsaymak yanlış olmaz.

Londra'da bir giyim atölyesinde çalışan Türkiyeli işçiler

Başka bir deyişle, pratiğin gösterdiği bir olguyu sayılar da doğrulamaktadır: Göçmen işçiler arasınd gene işçi kesimi *Avrupa'da toplumun hareketli bir öğesi olarak öne çıkmaktadır.*

Yerleşik düzene geçme eğilimi

1973 yılında Almanya'daki Türkiyeli işçilerin yüzde 57'si 4 yıl içinde geri dönmüştür. %4'ü 7 yıldan fazla ülke dışında kalmıştır. 1980'de ise %22'si 8 yıldan az bir süredir Almanya'dadır, %37'si 8 yıldan fazla bir zamandır ülke dışında bulunmaktadır, %41'i ülke dışında doğmuş ya da götürülmüş gençlerden oluşmaktadır. Bu veriler, Türkiyeli göçmen işçiler arasında yerleşik düzene geçiş eğilimini nesnel olarak anlatıyor. Bir de işçilerin öznel istemlerine bakalım:

1969'da işçilerin %25,4'ü 5 veya daha fazla yıl ülke dışında kalmayı tasarlıyorken, 1974'de %38'i 5 veya daha fazla yıl ülke dışında kalmak istiyor. Dönüşünü belirsiz süre erteleyenler 1971'de %6,4 iken 1974'de %18,4'tür.

Başka bir deyişle, *ülke dışında bulunan işçilerin arasında kalma isteği giderek artmaktadır. Kalmayı başaranlar giderek yerleşik düzene geçmektedir.*

Bu olgunun bazı sonuçları olacaktır. Örneğin, kısa sürede çok para kazanıp Türkiye'ye dönme eğilimi olan yabancı işçinin toplumsal yaşamı ve karşılaştığı sorunlara bakışı ile, yerleşmeye niyetli olanın toplumsal yaşamı ve sorunlara bakışı farklı olacaktır. Geçici işçiler, özellikle kırsal kesimden gelenler, Türkiye'de içinde bulundukları bazı geri toplumsal ilişkileri Türkiye dışına da taşıyorlardı: Aşiret-akrabalık hemşehrilik, din kardeşliği vb., ülke dışında da sürüyordu. İşçinin iş yaşamı, toplumsal yaşam ile fazlaca özdeşleşmiyordu. Kalıcılaşmaya soyunan işçi için böyle bir topluluk dokusunu götürmek olanaksız değildir ama oldukça zordur. Genel olarak, işçi kimliği giderek mutlaka ön plana çıkacaktır.

Kalıcı olmak isteyen yabancı işçi yığını, dış ülkelere yönelik uzun vadeli amaçlar geliştirmektedir. Doğal olarak, bunun siyasal kavgasını verme gerekliliğini duymakta ve buna uygun örgütlenmelere yönelmektedir. Kavga yerel düzeyde başlamakta ve en yaygın olarak bu düzeyde sürmektedir. Bu süreç hızlanarak gelişeceğe benziyor. Önümüzdeki dönem Türkiyeli işçiler ve aileleri için de yerel siyasetin ve buna uygun örgütlerin gelişme dönemidir.

Şunu hemen söyleyebiliriz ki Türkiyelilerin yerel kavgasında "cami", diğer dini örgütlenmeler, dayanışma yardımlaşma dernekleri gibi araçların rolü öne itilmeye çalışılacaktır. Yani, devrimciler, komünistler yerel demokrasi kavgası vermezlerse, başı onlar çekmezlerse, bu işin başını yine sağcıların çekmesi için toplumsal koşullar elverişlidir.

Geri dönüşlerden ve kalanların yerleşik düzene geçmesinden döviz girdileri giderek azalacak olan Türk devleti, kalanların kazançlarının daha büyük bir kısmı Türkiye'ye gelsin diye, bir yandan milliyetçiliği, öte yandan İslamcılığı teşvik edecek, bu temelde yerel örgütlenmeleri gidererek daha fazla destekleyecek, belki de oluşturulmasına bizzat önayak olacaktır.

Bu gelişmeleri dikkatle izlemeyen ve buna göre örgütsel çalışmasını düzenlemeyen bir siyasal hareket, yığın içinden silinebileceği gibi kendini başka tehlikelere de açık bırakabilir.

Yığın çalışmasında dikkat edilecek yönler

Bu noktada durup bir düşünürsek, sıraladığımız oluşumlar (nüfusun gençleşmesi, genç işçi kesiminin en hareketli kesim olarak ortaya çıkması, Türkiyeliler arasında kalma istek ve çabasının yoğunlaşması, bunlara bağlı olarak yerel siyasetin ağırlık kazanması) konumuz açısından ilginç ve önemli bazı noktalara dikkat çekmektedir:

— Rotasyonun hızlı işlediği dönemde gelen işçi, kır kesiminden bile olsa Türkiye'deki toplumsal kutuplaşmanın, keskin sınıf savaşının rüzgarından etkilenmiş geliyordu. Dört yılın altında bir sürede dönmeyi düşünenlerin yüksekliği, tüm Türkiyeli kesimin Türkiye'deki

1977 genel seçimleri sırasında İTİB'in İngiltere'deki Türkiyeliler arasında düzenlediği seçimden bir görünüş.

LİB'in bu yıl düzenlediği Gençlik ve Dostluk Festivali'nden

gelişmelere daha duyarlı ve daha yakın olduğunu gösteriyordu. Türkiyeli işçilerin günlük beklentileri, problemleri ile Türkiye'deki burjuva devletini devirme gerekliliği arasındaki bağı göstermek için göreceli olarak daha elverişli koşullar vardı. Bugün Türkiye dışında bulunanlar içinde Türkiye ile hiç ilişkisi olmamış ya da çok az ilişkisi olmuş bir genç kuşak ve uzun zamandır Türkiye'den uzak olan ve bulunduğu ülkeye yerleşme isteği nedeniyle, kavgası, o ülkelerdeki devletlere yönelmiş yaşlıca bir kuşak büyük çoğunluğu oluşturuyor. Bunların Türkiye devletine kızgınlıkları ana olarak ülke dışında kalış sorunlarının çözümüne yardımcı olmadığı içindir.

— Bu topluluğun yürüttüğü yerel sorunlar savaşımı, burjuvazinin elinde büyük olanakların olduğu, burjuva demokrasilerinin yaşandığı ülkelerin barışçıl-reformist ortamında olmaktadır.

— Tüm bu ülkelerde komünist partiler gerilemekte, yeni sosyal demokrasiye dönüşmekte, yabancı işçilere dost olmayan ulusçu, sosyal-yurtsever siyasetler izlemektedirler.

— Batı'da yaşayanların sosyalist ülkeleri daha gelişkin bir yaşam standardına örnek olarak görmeleri, Batı'da tüketim ekonomisinin "renkli" *görünüşü* nedeniyle zordur. Türkiye'de yaşayanlar için ise böyle değildir.

Tüm bunlar yerel savaşımdan, devrim gerekliliği fikrine ulaşmayı yığınlar için zorlaştırıcı etkenlerdir. Bunları da dikkate alarak şu sonuçları sıralayabiliriz:

— Önümüzdeki dönemde, ülke dışındaki Türkiyeli topluluk içinde sosyalizm ülküsünün propagandası daha büyük önem kazanacaktır. Ülke dışındaki Türkiyeli toplumun sosyal yaşantısının örgütlenmesinde giderek işçi kimliğinin öne geleceğini öngördük. Bu da onları sosyalist propagandaya daha açık bir duruma getiriyor ve ülke dışındaki parti çalışmasında bir önceki döneme göre daha elverişli bir ortam yaratıyor.

— Ayrıca, yukarıda yerel siyasete ilişkin olarak sıraladığımız sorunlar ışığında, ülke dışındaki yığın örgütleri, okuma gurupları ve İMG'ler yeniden gözden geçirilmelidir. Yerel siyaset yalnızca bu örgütlerin çerçevesi içine sıkıştırılmamalıdır. Ancak yerel siyasette ortaya çıkan tüm örgütlenmelerin çevresi bu örgütlerimizin çalışması ile örülmelidir.

— Çok çeşitli ekonomik, toplumsal, kültürel sorunlarıyla gençlik hem sosyalist ülkümüzü öğrenmeye, hem devrimci savaşa çekilmeye çok yatkın bir konumdadır.

— Yerel siyasetin alanı büyüdükçe, bu alanın, bu alanda çalışan parti üyeleri üstünde ve onlar kanalıyla parti üstünde, oportünist fikirlerin sızmasına daha elverişli koşullar yaratan bir basıncı olacaktır. Kaldı ki burjuva demokrasisi koşullarında, reformist, barışçıl bir ortamda gerçekleşiyor. Bunların yaratacağı tehlikelerin bir temel panzehiri vardır: *Türkiye dışındaki parti çalışmasında kadroların teorik eğitimine ve ideolojik düzeyinin yükseltilmesine ve parti terbiyesine büyük ağırlık vermek gerekir.*

— Türkiye dışında daha etkin yığın çalışması, şu anda gücümüzün yoğunlaştığı merkezlerden çevreye doğru hızla sıçrayan daha yaygın bir çalışma gerektirir. Bunu yapmak gerekir. Ancak bunun yaratacağı tehlikeler de vardır. Güçleri dağıtmak, yerelliğin getireceği dar bakış açısı, merkezkaç eğilimler vb. parti üzerinde basıncını hissettirmeye başlayacaktır. Yerel insiyatifi teşvik ederken, ona uygun örgütlerin oluşması için komünistlerin canla başla çalışmasını öngörürken, çeşitli demokratik istemler çevresinde merkezi örgütlenmeler yaratılmasını da öngörmeliyiz. Bu yereli genele bağlayacak, merkezkaç eğilimi merkeziliğe kanalize edecek önemli bir kaldıraçtır. Bir yandan yerel örgütlerin oluşmasına destek olmak, öte yandan amacı, bileşimi benzeyen örgütlerin Avrupa çapında merkezileşmesine gayret etmek gerekir. Bu özellikle gençlik için doğrudur. Örneğin *Avrupa çapında bir gençlik federasyonu kurulmalıdır.*

Yaygın yerel demokratik çalışmanın merkezi örgütlenmelerini yaratmada en iyi kaldıraçlardan biri de ortak istemler çevresinde Avrupa çapında *kampanya tipi örgütlenmelerdir.* Bunların Avrupa çapında sık sık merkezi eylemleri olmalı ve merkezkaç eğilimlere karşı bir panzehir olarak "daha büyük bir bütünün parçasıyız" bilincini aşılamalı, pekiştirmelidir.

— Yerel istemler için savaş militanca ve sokakta yürütülmelidir. Savaş yöntemlerini seçerken ülke dışındaki koşulları dikkate almak ama bu koşulların esiri olmamak gereklidir.

— Yerel alanda aktif, militan, başarılı bir savaşım yürütmeden fabrikalara özellikle büyük fabrikalara girmek zordur.

— Bugünkü gücümüz, Batı'daki komünist hareketin oportünist konumu ve Türkiyeli topluluğun toplumsal dokusu, formasyonu, değişim dinamizmi gibi etkenler, genel olarak yerel çalışmaya, bunun için de özellikle işçi gençlik çalışmasına daha büyük ağırlık kazandırıyor ve zamanlama olarak onu daha öne çıkarıyor. Bunlarla bağlı olarak, kültür, sanat, spor çalışmaları da önem kazanıyor.

Yerel çalışma yürüten örgütlerimizin tüm bu noktalara önem vermeleri gereklidir.

— II —

Şimdi ana olarak şu dört soru üzerinde durmaya çalışacağız:

1. Ülke dışındaki Türkiyelilerin örgütlenmesi genel olarak nasıl gelişiyor?
2. Ülke dışındaki Türkiyeliler siyasete nasıl çekilmelidir?
3. Örgüt için kadro kaynakları neredendir ve bunlar örgüte nasıl kazanılır?
4. Türkiye dışında partiye kazanılan kadrolar nasıl yetiştirilmeli ve korunmalıdır?

Şimdi bu soruları sırasıyla ele alalım.

Ülke dışında Türkiyelilerin örgütlenmesi genel olarak nasıl gelişiyor?

Ülke dışında Türkiyelilerin örgütleri asıl olarak iki biçimde ortaya çıkıyor. Bunlardan birincisi, Türkiyelerin Türkiye'deki bazı geleneksel örgütlenme biçimlerini Türkiye dışında da sürdürmeleridir. Bunun en somut örnekleri camiler, Kuran kursları, Türk kahveleri, dükkanlar (bakkal vb.), aile, aşiret, mezhep ve tarikate dayanan örgütlerdir. Kökleri Türkiye'de olan bu tür örgütlenme alışkanlığı kendini Türkiye dışında da sürdürüyor, ama ülke dışının farklı ihtiyaçlarına ayak uydurmaktan da geri kalmıyor.

Türkiye'den yeni gelindiği ve geri dönüşün gündemden inmediği koşullarda bu örgütlenmeler daha önemli bir rol oynuyorlar. Türkiye'ye geri dönüşün ertelenmesi ve entegrasyon sürecinin ilerlemesiyle bu geleneksel örgütlenmelerin önemi giderek azalıyor. Örneğin bir köyden toplu olarak başka ülkelere gelenler zaman içinde başka yerlere dağılıyorlar.

Çok özgül bilgilenme ve örgütlenme ihtiyaçları bir yana bırakılırsa, bu geleneksel örgütlülükler, bizim çok sınırlı yararlanabileceğimiz örgüt biçim-

leridir.

Ülke dışındaki Türkiyelilerin örgütlenmesi, bir de Türkiye'nin son 20-30 yılında yaygınlaşmış, daha az geleneksel, daha çok ülke dışına özgü biçimlerde gelişiyor. Bu örgütlenmeler ana olarak birbiriyle ilintili iki ihtiyacı karşılamak üzere doğuyorlar. Bunlardan birincisi, Türkiye dışında yaşayan Türkiyeli azınlığın eşit haklar için savaşma ihtiyacıdır. İkincisi de, bununla bağlı olarak, azınlığın tümünün ya da belli bir kesiminin özgül ihtiyaçlarıdır. Türkiyelilerin ülke dışındaki bu tür örgütlenmeleri genel olarak şu biçimlerde oluyor:

a) Dernekler: Dernekler de kendi içinde iki ayrı biçime bürünebiliyor. Birincisi, hemşehrilik temelinde kurulan derneklerdir. Egelilik, Kastamonululuk vb. İkinci olarak bu dernekler belli bir işlev temelinde kuruluyor. Spor, kültür, sosyal yardım dernekleri gibi.

Derneklerin yığın tabanının yaygınlığı ve sürekliliği, derneği ortaya çıkaran somut ihtiyaç ya da işlevin devam edip etmediğine, derneğin ne kadar insanın ihtiyacına yanıt verdiğine ve hepsinin de ötesinde, derneğin işlevini ne ölçüde yerine getirdiğine bağlı olarak değişiyor.

b) Türkiye dışında ortaya çıkan örgütlenmelerden biri de *kampanya tipi* örgütlenmedir. Bunlardan daha çok kısa erimde gerçekleştirilebilecek somut bir amaç çevresinde kurulan geçici örgütlenmelerdir. Bedelli askerlik, hapistekilerle dayanışma vb.

Bu tür örgütlenmeler, siyasal bilinç düzeyi görece olarak ileri bir ekibin başlattığı ve derneklere oranla daha kısa ömürlü, daha gevşek ama örgütlenmeyi ortaya çıkaran somut amaca bağlı olarak yığın bağı çok geniş olabilen örgütlenmelerdir.

c) Türkiye'ye dönüşün gündemden indiği, entegrasyon sürecinin ilerlediği dönemlerde, Türkiyeli topluluğa yönelik basın-yayın araçları da, seslendiği topluluğun ihtiyaçlarına dayandığı ölçüde etkin olabilen yeni bir örgütlenme çeşidini oluşturmaktadır. Türkiye'de yayınlanan günlük gazetelerin MİT tarafından koordine edilen Türkiye dışı baskıları buna örnek verilebilir. Türk devletinin ülke dışındaki en etkin silahlarından biri, bu gazeteler çevresindeki örgütlülüktür.

Yazılı olmayan alanda ise durum daha farklıdır. Bu alanda bir yanda Türk devleti TRT Türkçe Servisi ile etkinlik sürdürmeye çalışırken, değişik Avrupa devletleri de bu alana el atmıştır. Bunların başlıcaları İngiltere'deki BBC Türkçe Servisi, Federal Almanya'daki Köln Radyosu, Danimarka, Hollanda, İsveç devlet radyolarıdır. Macaristan ve Bulgaristan da Türkçe yayın yapmaktadır.

Son zamanlarda, daha somut ihtiyaçlara yönelik yerel radyoculuk önemli bir alternatif olarak ortaya çıkmaya başlamıştır. Okuma alışkanlığı az, hatta okuma-yazma bilmeyenlerin çok olduğu Türkiyeli topluluk içinde bu yerel radyoculuk, *potansiyel olarak* etkin bir örgütlenme aracı niteliğindedir.

d) Ev sahibi ülkenin örgütleri de Türkiyeliler açısından somut ihtiyaçlara yanıt veren önemli örgütlenme olanakları sağlamaktadır. Bunların başında sendikalar gelmektedir.

Bütün bunlardan görüldüğü gibi, örgütlenme açısından gelecek, Kuran kursu gibi geleneksel örgütlenmelerde değil, ülke dışındaki Türkiyelilerin özgül ihtiyaçlarından kaynaklanan dernek vb. tür örgütlenmelerdedir. Bizler için yapılması gereken, bu tür örgütlenme alanında aktif yer almak, çalışmalarımızla bu alanda önderliği ele geçirmektir.

Bu önderlik çeşitli biçimlerde sağlanabilir. Somut bir ihtiyaç temelinde bir gurup komünistin oluşturduğu örgütlenme ile de, komünistlerin birerli-ikişerli değişik örgütlerde çalışıp, önder olmalarıyla da sağlanabilir. Önemli olan, komünistlerin yığın ilişkileri içinde kaybolup gitmeden yığınlara liderlik edebilmeleridir.

Ülke dışındaki Türkiyeliler siyasete nasıl çekilebilir?

Geri dönüş eğiliminin düştüğü, entegrasyon sürecinin ilerlediği koşullarda, Türkiyelilerin devrim için, sosyalizm için siyasal savaşa çekilmesi sorunu, başlı başına zor bir soru olarak ortada durmaktadır.

Ülke dışındaki Türkiyelilerin kültür düzeyi görece ileri olanları arasında, çevre kirliliği, dünyada açlık, vb., global sorunların düşünülmeye başlanması, bu kişilerin siyasal savaşa ulaşmasına yol açabilmektedir. Bu tür kişileri, ülke dışındaki Türkiyeliler arasında sayıları oldukça az olan aydınlarla, öğrenci gençler arasında bulmak olanaklıdır. Ancak asıl büyük yığını siyasal kavgaya çekmenin güçlü bir aracı, onların somut sorunlarından hareketle onları siyasal savaşıma katmaktır.

Ülke dışındaki Türkiyelileri siyasete çekebilmenin önündeki en büyük güçlüklerden ve bu yönde en büyük

Gençlik ve Dostluk Festivali'nden

ihtiyaçlardan biri, sosyalizm propagandası yapabilecek güçlü araçların, odakların eksikliğidir. Batı ülkelerindeki komünist partileri güçlü oldukları durumlarda bile bu eksiği gidereememektedirler.

Türkiye'ye dönmeyi düşünen kesim için, elçilik ve polis tarafından fişlenme düşüncesi de siyasete katılmada önemli bir engeldir.

Türkiye'ye dönmeyi düşünmeyen kesim için hangi nedenlerle Türkiye'deki siyasal kavgaya ilgi duyar sorusunun yanıtına ilişkin olarak ise şunları söyleyebiliriz:

1. Duygusal bağlar. Türkiyelilerin kendi geçmişlerine olan duygusal bağları. Ancak unutulmamalıdır ki bu duygular milliyetçilikle içiçe durumdadır.
2. Ailesinin diğer fertlerinin, dostlarının yaşam koşulları ve onların siyasal çabaları ile dayanışma duygusu.
3. Ülkeye geri dönmesi durumunda kendisine daha iyi bir dünya yaratma ihtiyacı.
4. Sosyalizme, devrimci düşünceye kazanılmışlar arasında Türkiye devriminin bölge ve dünya açısından önemini kavrayabilme.

Tüm bu sıralananlardan bir kez daha ortaya çıkıyor ki, somut sorunlardan ve somut ilgi alanlarından hareketle genel devrimci bilinç yayma çalışması, Türkiye'de olup bitenler konusunda yürütülecek geniş bir *aydınlatma* ve Türkiye'de devrimin geniş bir bölge için, bu arada Avrupa için de taşıdığı önemin anlatılması, yurt dışındaki işçileri Türkiye'deki siyasal savaşıma kazanabilmede ve genel olarak devrimci komünist çizgiyi güçlendirmede ana halkayı oluşturur.

Parti için kadro kaynakları nerededir ve bunlar partiye nasıl kazanılır?

Ülke dışındaki Türkiyelilerin ezici çoğunluğu Türkiye dışına ücretli olarak, işçi olarak çalışabilmek için çıkıyor. Yani Türkiye dışına çıkanların ezici çoğunluğunun ana çıkış motifi işçiliktir. Türkiye dışına büyük göçün başlamasından 22 yıl sonra ortaya çıkan tablo ise biraz daha farklıdır. Ülke dışındaki Türkiyeliler arasında artık sosyal katmanlaşma derinleşmiş bulunuyor. Bu nedenle, ülke dışında yaşayanları otomatik olarak işçi diye ele almak yanlış olur. Bugün baktığımızda şu sosyal gurupların varlığını görüyoruz:

Çalışan işçiler: Bunların büyük bir bölümünün yasal durumu sağlam olmakla birlikte, aralarında kaçak işçiler de vardır. Çalışan işçilerin bileşimine baktığımızda birinci kuşak yaşlı işçilerin oranının düşmekte, genç işçilerin sayısının artmakta olduğunu görüyoruz. Genç işçiler, ya ülke dışında doğmuş ya da çok uzun bir süredir Türkiye dışında yaşayan, entegrasyonda bir önceki kuşağa göre daha fazla ilerlemiş bir kesimi oluşturuyor.

İşsiz işçiler: İşçi olup işsiz kalmış ve işçi olarak çalışmak için iş aramaya devam edenler. Bunların önemli bir bölümünü yaşlandıkları, üretkenlikleri düştüğü için işten çıkarılmış işçiler oluşturuyor. Bu kesim içinde Türkiye'ye dönüş eğilimi çok güçlüdür.

Öğrenci gençlik: Türkiye dışındaki öğrenci kitlesi konusunda elimizde veri yok. Ancak gözlemlerimiz sonucu şunları söyleyebiliriz:

— Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'den gelen üniversite öğrencisi sayısında önemli bir azalma oldu. Artacağına dair de bir belirti yok. Tersine daha da azalabilir.

— Şu anda var olan öğrenciler arasında önümüzdeki dönemde siyasallaşmanın artacağı düşünülebilir. Türkiye'nin rüzgarı bu kesime daima 1-2 yıllık bir gecikme ile geliyor.

— Özellikle teknik üniversitelerden yaz stajı için gelenler oluyor. Bunlar ile ilişki kurmak önemlidir.

— Ayrıca ikinci kuşağın bir bölümü mutlaka Türkiye dışındaki üniversitelere girecektir.

İşsiz gençlik: Ülke dışındaki Türkiyeli kesim içinde sayıları yüzbinleri bulan bir kesimdir. Bu kesimin büyük çoğunluğunu Türkiye dışında doğmuşlar, bir başka önemli bölümünü de Türkiye'den çok küçük yaşta ayrılmışlar oluşturuyor. Bu kesimin Türkiye ile bağları güçlü değildir. Ancak bulundukları ülkeyle de tam entegre olmuş durumda değillerdir. Ne "istikbal" sağlayacak bir eğitim görmüş, ne de para kazanacak bir mesleğe sahip bir kesimdir. Büyük çoğunluğuyla marjinal bir katman görünümündedir. Yani, hangi toplumsal kesime katılacağı belli olmayan, henüz pek toplumsal sorumluluk taşımayan bir kesimdir. Avrupa burjuvazisi, ekonomi düzeldiği oranda, bu kesimden bir bölümü, meslek kurslarında eğiterek, işten çıkardığı yaşlı işçilerin yerine işe alacağı taze kan olarak hazırlıyor. Bu kesim enerji isteyen, cesaret isteyen, toplumsal düzene karşı tepki isteyen çalışmalar için bir kaynaktır. Bu kesimin olumlu özelliklerinden yararlanabilmek, sorumsuzluk ve istikrarsızlıklarını örgüte bulaştırmalarından kaçınabilmek için, örgüt çevresinde, somut kampanyalar biçiminde örgütlenmeleri düşünülebilir.

Esnaflar: 1977 rakamlarına göre, Federal Almanya'ya işçi statüsüyle gelen 560 bin kişiden yaklaşık 120 bin kişi bağımsız iş iznine sahip esnaf konumundadır. Bakkal, kasap, turizm acentası vb. işleri yürüten, ana olarak Türkiyelilerden para kazanmayı amaçlayan bu kesim, siyasal olarak daha aktif, yığın etkileri görece olarak daha fazla bir kesimdir. Komünistler her sınıf ve katman arasında çalıştıklarına göre bu kesim arasında da çalışma yürütmek gerekir.

Kadınlar: Kadınlar hem Türkiye dışındaki Türkiyeli topluluk içinde, hem de özel olarak çalışanlar arasında sayıca da önemli bir kesimi oluşturuyor. Kadınların genel sorunlara ek olarak özgül sorunlarının da olması ayrı bir örgütlenmenin nesnel temelini oluşturuyor.

* * *

Türkiye dışında yaşayanların toplumsal bileşimine baktıktan sonra, parti örgütlenmesi için şu temel noktaları gözetmek gerekir:

1. Türkiye dışındaki yığın örgütlenmesini yürütecek sorumlularla partiye adam kazanacak sorumluları birbirinden ayırmak gerekir. Yani bir çatı altında, bir ekip içinde bazı kafalar daha fazla yığın ilişkisine kafa yoracak, bazı kafalar ise bu ilişki kurulan insanların arasından kim, ne zaman partiye kazanılır sorusuna kafa yoracak.
2. Partiye girmek isteyen kişiye, bu kararla Türkiye'de siyasal çalışmaya katılmayı kabullenmiş olduğunu yalnız sözle değil yaşamda da anlatmak gereklidir. Bunun bir yolu, Türkiye dışındaki kadroların hareketliliğini sağlamak, bir yerde fazla kazık çakmasına olanak vermemektir.
3. Türkiye dışında partiye kazanılmış kadroların gerek yurt dışında, gerekse Türkiye'de büyük ölçüde legal alanda yararlı olabileceklerini gözden uzak tutmamak gerekir.

Dinçerler'in Darwin'e duyduğu kuyruk acısı, kendi sınıfı açısından çok haklı nedenlere dayanmaktadır. Darwin'in evrim teorisinin özü, Marksizmin içine çok güzel oturmakta, onun doğruluğunu gösteren eşsiz bir bilimsel kanıt oluşturmaktadır.

Darwin'e neden saldırıyorlar

Özal hükümetinin Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı bir süredir Darwin'e ve onun evrim teorisine karşı bir savaş ilan etmiş bulunuyor. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce bakanlığın yayınladığı raporda, evrim teorisinin *bilimsel olmadığı* iddia edilmiş ve okullarda bunun yerine yaratılış teorisinin okutulması gerektiği belirtilmişti.

Dinçerler'in Darwin'e karşı açtığı savaş geniş ve yoğun bir tepkiyle karşılandı. Bunun üzerine, bakan, bir adım geri çekildi ve Darwin'in evrim teorisinin kitaplardan çıkarılmasını değil, yaratılış teorisiyle birlikte okutulmasını istediklerini açıkladı. Böylece, birbirine kökten karşı iki teorinin barış içinde bir arada yaşamasını savunmuş oldu.

Darwin ve Marksizm

Burjuvazinin gericileşmesinin çağımızda ne gibi boyutlara ulaştığının çok parlak bir örneğini oluşturan Özal iktidarının, neden Darwin'e savaş açtığını açıklayabilmek için, önce Darwin'in evrim teorisinin anlamı üzerinde duralım.

Darwin, 1831-36 yılları arasında yaptığı dünya gezisinde topladığı verilere dayanarak, 1859 yılında, *Türlerin Kökeni* adlı ünlü kitabını yayınladı. Bu kitapta yer alan evrim teorisi, doğanın metafizik anlayışına kesin ve köklü bir darbe indiriyordu.

Engels, *Türlerin Kökeni*'nin yayınlandığı yıl Marks'a şöyle yazıyordu

> "...Bu sıralarda okumakta olduğum Darwin tamamıyla mükemmel birşey. Daha önceleri teolojinin yıkılması gereken bir yönü vardı. Şimdi bu iş gerçekleşmiş durumda. Doğadaki tarihsel evrimi göstermeye yönelik bu denli büyük ve gerçekten bu kadar etkili bir girişim bu güne kadar yapılmış değildir." (Engels, *Marks-Engels Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.40, s.551)

Gene Engels, bir başka yerde şöyle yazıyor:

> "Doğa diyalektiğin bir kanıtıdır. Modern bilim, her gün artan zengin materyallerle bu kanıtı desteklemekte ve dolayısıyla son çözümlemede, doğanın metafizik değil, diyalektik olarak işlediğini, sürekli olarak kendini tekrarlayan sonsuz bir daire şeklinde değil de, gerçek bir tarihsel evrim yoluyla hareket ettiğini göstermektedir. Bu bağlamda, Darwin'in adı herkesten önce anılmalıdır. O, bütün organik varlıkların, bitkilerin, hayvanların, bizatihi insanın kendisinin milyonlarca yıl süren bir evrimin ürünü olduklarını kanıtlamakla, doğanın metafizik algılanmasına en ağır darbeyi vurmuştur." (Marks-Engels, *Seçme Eserler*, tek cilt, İng. basım, s.407)

Darwin'in getirdiği bilimsel görüşler, o zamanlar diyalektik materyalizmi tüm burjuva dünyaya karşı yükseltmekte olan Marks ve Engels için önemli bir dayanak oldu. Lenin bu konuda, şöyle yazdı:

> "Darwin, bitki ve hayvan türlerinin birbirinden bağımsız, tesadüfi ve değişmez olduğu, 'tanrı tarafından' yaratıldığı görüşüne nasıl bir son verdiyse, Marks da toplumun bireylerin mekanik bir toplamı olduğu görüşüne son vermiştir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.1, s.142)

Görüldüğü gibi, Dinçerler'in Darwin'e duyduğu kuyruk acısı, kendi sınıfı açısından çok haklı nedenlere dayanmaktadır. Darwin'in evrim teorisinin *özü*, burjuva dünya görüşünü dinamitleyen bilimsel düşüncenin, Marksizmin içine çok güzel oturmakta, onun doğruluğunu kanıtlayan eşsiz bir bilimsel kanıt oluşturmaktadır.

Darwin kuşkusuz bir burjuva bilim adamıydı. Teorisi, bilimsel, böyle olduğu için de Marksizmle tam bir uyum içinde olan görüşlerin yanı sıra, birçok eksik ve yanlış görüşü de içinde taşıyordu. Engels, Darwin'deki bu çelişkinin bilimle idealist anlayış arasındaki çelişki olduğunu şöyle belirtiyor:

> "...Doğa bilimciler arasında diyalektik olarak düşünmeyi öğrenenler çok az ve seyrektir. Keşiflerinin sonuçlarıyla önyargılı düşünüş tarzları arasındaki bu çelişki teorik doğa bilimindeki sonsuz karmaşayı, öğretmenler, öğrenciler, yazarlar ve okuyucular arasında varolan çaresizliği açıklamaktadır." (*Marks-Engels, Seçme Yapıtlar*, tek cilt, İng. basım, s.407)

Engels Darwin'in teorisindeki eksiklikler üstüne, bir mektubunda şöyle yazıyor:

> "Darwin'in görüşlerinden *evrim teorisini* kabul ediyorum. Ancak Darwin'in bunu kanıtlama yöntemini (yaşam kavgası, doğal ayıklanma vb.) yeni keşfedilmiş bir gerçeğin ilk, geçici ve eksik bir anlatım biçimi olarak değerlendiriyorum." (Engels, *Marks-Engels, Seçme Mektuplar*, Progress Publishers, s.301).

Marks ve Engels, Darwin'in evrim teorisini kanıtlama yöntemini", toplumdaki varolan işleyişin, mücadelenin doğaya taşınması olarak ele aldılar.

Engels, Darwin'in, hayvanlar alemini kendi yaşadığı toplumda var olan "rekabet", "yaşama mücadelesi" süzgecinden görmesini şöyle değerlendiriyor:

> "...Darwin, serbest rekabetin, yaşama mücadelesinin, iktisatçıların en yüce tarihsel başarı diye kutladıkları mücadelenin, *hayvanlar dünyasının* normal durumu olduğunu tanıtlarken, insanlar konusunda, özellikle kendi yurttaşları konusunda, ne kadar acıklı bir hiciv yazdığını bilmiyordu. Ancak üretimin ve dağıtımın planlı olduğu bilinçli bir toplumsal üretim düzeni, tıpkı üretimin insanları yükseltmesi gibi, onları, toplumsal açıdan hayvanlar dünyasının üstüne yükseltebilir. Tarihsel evrim, böyle bir düzeni her gün biraz daha zorunlu, biraz daha olanaklı hale getiriyor. İnsanların, onlarla birlikte bütün faaliyet kollarının özellikle de doğa bilimin, daha önceki herşeyi koyu gölgeler içinde bırakacak bir gelişme göstereceği yeni bir tarihsel çağ onunla başlayacak." (*Din Üzerine*, Sol Yayınlar, s.168-169)

Engels, Darwin'in eksiğini çok güzel ortaya koyuyor. Darwin, içinde yaşadığı kapitalist dünyayı mutlaklaştıran anlayışı yıkamadığı ve onu her zaman varolmuş ve varolacak bir düzen olarak kabul ettiği için, hayvanlar alemindeki işleyişlerle, insan toplumunun işleyişinin benzer olduğu sonucuna varmıştır. Bilim adamlarının bu sınıfsal gözlükten kurtulmasıyla, kuşkusuz, herşey gibi, doğal bilimler de bugünkünden çok daha büyük bir hızla ilerleyecektir.

Marks, 1862 yılında Engels'e yazdığı bir mektupta Darwin'le bazı idealist filozoflar arasındaki farkı şöyle ortaya koyuyor:

> "Hayvanlar ve bitkiler aleminde Darwin'in kendi İngiliz toplumunu ve bu toplumun işbölümünü, rekabetini, yeni pazarlar açmasını, 'keşif'lerini ve Malthusçu 'yaşam kavgasını' görmesi dikkat çekicidir. Bu Hobbes'un *herkesin herkese karşı savaşıdır* ve insana, Hegel'in sivil toplumu 'manevi hayvanlar alemi' olarak tanımladığı *Fenomenoloji*sini anımsatmaktadır. *Oysa Darwin'de hayvanlar alemi sivil toplum olarak düşünülmektedir.*" (*Agy*, s.128)

Birçok "dünyayı açıklamaya çalışan filozof", toplumun sınıflı yapısının, insanın doğasından kaynaklandığını söyleyerek toplumdaki eşitsizlikleri, çatışmaları değişmeyecek, mutlak olgular olarak ele aldılar. Sosyal Darwinciler bu tür görüşlerine Darwin'in teorisini kanıt gösterecek kadar ileri gittiler. Ama bunu yapabilmek için Darwin'i tahrif etmek, onun teorisini başaşağı çevirmek zorunda kaldılar. Başka türlü de yapamazlardı. Çünkü doğal bilimlerde yepyeni bir çığır açan bir devrimin babası olan Darwin'in teorisi, her türlü teolojiyle, her türlü metafizikle tepeden çelişmektedir.

Tam da bu nedenle, Özal hükümetinin bu kararına karşı çıkan burjuva kesimler, eleştirilerini "Atatürk ilkelerine karşı olmak"la sınırlı tutmaktadırlar. Onların kaygusu, yığınları kendilerine bağlamada kullandıkları önemli bir silah olan bazı kavramların sarsılması tehlikesidir. Oysa Darwin'in teorisinin özü, burjuva ideolojisi için, dolayısıyla tüm burjuva egemenliği için gerçek bir tehlikedir.

Gorbaçof yoldaşın, geçen sayıda haberini verdiğimiz, "Bilimsel-teknik ilerlemenin sorunları" konulu toplantıda yaptığı ve 12 Haziran 1985 tarihli *Soviet News*'de çıkan konuşmasını kısaltarak yayınlıyoruz.

Partinin ekonomik siyasetinin temel sorunu

"Kendi halimizden memnun olmak partinin geleneklerine, Sovyet halkının karakterine uymayan" birşeydir.

"Yoldaşlar,

"Bildiğiniz gibi, Merkez Komitesi'nin Nisan Pelunumu kararları komünistler ve bütün Sovyet halkı tarafından büyük bir onay gördü. Parti komitelerinin yaptıkları plenum toplantılarının vardığı sonuçlardan ve merkeze gönderilen sayısız önerilerden bu anlaşılmaktadır. Sürekli olarak ilerleme, yaşantımızın her alanında düzeni güçlendirmek için daha aktif mücadele etme ve bu çabalarında ardıcıl olduğunu ortaya koyma arzusunu taşıyan emekçi halkımız, devlet ve toplum işlerine giderek artan bir ilgi göstermektedir. Tek cümleyle ifade edersek, parti örgütlerinde, çalışma kollektiflerinde ve tüm ülkede iyi, sistemli bir çalışma atmosferi oluşmaktadır.

(...)

"Bununla birlikte, 1970'lerin başından itibaren ekonomik gelişme alanında birtakım zorlukların hissedilmeye başladığını görmezlikten gelemeyiz. Bunun ana nedeni, yapısal siyaseti, işletmeciliğin biçim ve yöntemlerini, ekonomik faaliyetin psikolojisini yeniden biçimlendirmede gerekli ısrarı zamanında göstermemiş olmamızdır.

"Parti, bütün halkımız, bu olumsuz eğilimleri yenmek ve iyiye doğru gelişmeyi yeniden sağlamak göreviyle karşı karşıyadır. Yeni bir yaklaşım sözkonusu değildir. Çünkü sosyal programları kırpma yoluna başvuramayız. Toplum, yiyecek arzını, halkımız için mal ve hizmet üretimini arttırmak göreviyle yükümlüdür. Daha geniş ölçekte konut üretmek, sağlık hizmetlerini daha çok yetkinleştirmek, eğitim, bilim ve kültür geliştirmek önemlidir.

"Sosyo-ekonomik gelişmeyi hızlandırmak gereği, aynı zamanda, dış etkenlerden de kaynaklanmaktadır. Ülkenin savunması için gerekli fonları yatırmak zorundayız. Sovyetler Birliği silahlanma yarışının sona erdirilmesi için elinden geleni yapacaktır, ama emperyalizmin saldırgan siyaseti ve tehditleri karşısında bize karşı bir askeri üstünlüğün kurulmasına da fırsat vermeyecektir. Sovyet halkı bunu böyle istiyor.

"Dünyadaki ileri kamuoyunun gözünde Sovyetler Birliği insanlığın yıllar yılı süren toplumsal umutlarının maddileşmiş biçimi oldu, hâlâ da öyledir. Sovyetler Birliği, aynı zamanda, ekonomiyle en yüksek örgütsel standartların ve yetkinliğin de örneği olmalıdır. Bu nedenle ülkenin gelişmesinin hızlandırılması bugün, siyasal, ekonomik ve toplumsal açıdan olağanüstü önem kazanan bir sorun haline gelmiştir. Bunun yaşama geçirilmesi, parti ve tüm halkımız için acil bir görevdir.

"Partinin 27. Kongresi'nin yaklaştığı ve kongreye sunulacak program belgelerinin hazırlanmakta olduğu bu günlerde, bilimsel-teknik ilerlemeyi hızlandırmadan hiçbir şey başaramayacağımızı anlamamızın özel önemi vardır. Bu nedenle, 12. beş yıllık plan ve 2000 yılına kadarki uzun erimli plan belgeleri de dahil olmak üzere, tüm belgeler, ekonominin teknoloji-yoğun bir temele oturtulmasını sağlamada keskin bir dönüş sağlayacak yeni yaklaşımlar içermelidir.

"Merkez Komitesi Politbürosu, geçtiğimiz günlerde plan taslağını tartıştı ve hedeflenen rakamları ve amaçları genel olarak destekledi. Ancak taslak üzerinde çalışmanın sürmesini gerektirecek ciddi eleştiriler de yapıldı. Birçok sanayi sektörünün yoğun bir büyüme sürecine girmesini ve tüm ekonomik göstergelerin dengelenmesini sağlayacak önlemler taslağa dahil edilmemiştir. Taslak üzerinde çalışma sürdürülmeli ve üretim verimliliğini arttırmak için konulan hedefler minimum rakamlar olarak sayılmalıdır.

"Şu anda temel sorun, üretimin verimliliğini ve ürünlerin kalitesini arttırmak için gerekli tüm kaynakları bulmak ve bunları harekete geçirmektir. Kadrolarımız her fabrikanın, her sanayi dalının ve bir bütün olarak ülke ekonomisinin yoğun bir gelişme yoluna yeniden yönlendirilmesinin can alıcı önemini kavramak zorundadır.

"Birçok bakanlık yetkilisi, bir yandan mümkün olduğunca çok sermaye yatırımı 'koparmaya' çalışırken, bir yandan da olduğunca küçük ölçekli fabrikaları kurmak istemektedir. Ek fon elde etmek ve planda hedeflenen rakamları düşürmek doğrultusunda gıpta edilecek 'ardıcıllığı', Tarım Makinaları Bakanı Konstantin Belyak göstermiştir. SSCB İnşaat Malzemeleri Sanayi Bakanı Alexey Yaşin ve öteki bazı bakanlık ve bölümler hâlâ iyiye doğru yeni bir adım atmış değildir. Bana öyle geliyor ki, ülkeyi yeniden müsrif ve haksız harcamalara sürüklemek isteyenlerle aynı yolun yolcusu değiliz.

(...)

"Geçmişte şekillenen ve şu anda varolan kuruluşlar yıllarca modernize edilmeden dururken, üretimi arttırmanın tek yolunun yeni fabrikalar kurmak olduğunu varsayan eski işletmecilik klişesinden vazgeçmede hiç tereddüt etmemeliyiz. Eski işletmelere çok az şey katarak, mümkün olan en çok şeyi yeterince aldık.

"Bugün üretim araçlarının önemli bir kısmının modası geçmiştir, bu yüzden bakım-tamir harcamaları gereğinden fazla şişkindir. Üretim araçları başına getiri düşüktür. Yeni iş yeri sayısı artarken üretimin mekanizasyonu yetersizdir. Toptan üretim içinde kol emeğinin rolünün azalması yavaştır.

"Bugün, hiç kimse, yenileme yatırımlarının yeni fabrika kurmakta iki kat daha çok verim sağladığını tartışma konusu bile yapmamaktadır. Fakat işletmenin eski ekstansif yöntemleri maalesef inatçıdır. Örneğin geçmişte 15 yıl içinde demir-çelik endüstrisi için 50 milyar ruble sermaye yatırımı öngörülmüştü. Bu sermaye yatırımlarının büyük bir kısmı yeni fabrikalara ayrıldı. Kurumların teknik olarak yeniden donanımına hiç dikkat edilmedi. Demir ve Çelik Bakanı Ivan Kazanets'in yanlış teknoloji siyaseti nedeniyle, bu endüstri 10. ve 11. beş yıllık plan hedeflerini gerçekleştirmedi. Bu alandaki durum temel değişiklikler gerektirmektedir.

"Önümüzdeki beş yıl içinde, yenileme yatırımlarının ülke çapındaki toplam sermaye yatırımları içindeki payı üçte bir oranından %50'ye yükseltilmelidir. Bu kolay bir iş değildir. Yeni fabrikalar kurmadan yapamayız. Ancak yeni fabrika kurma projeleri ciddi bir şekilde değerlendirilmeli, bazılarının kuruluşu hızhızdırılırken bazılarınki ertelenmeli, hatta dondurulmalıdır.

"Aynı zamanda üretim araçlarının bir stok dökümü çıkarılmalı ve her kuruluşun, her sanayi dalının yenilenmesi için bir plan hazırlanmalıdır. Eskimiş sabit sermaye yatırımlarının, özellikle bunların aktif-makina bölümlerinin sanayiden çekilme hızı iki katına çıkarılmalıdır. Ayrıca şunu da vurgulamak gerekiyor. Gerekli olan üretimin sıradan bir modernizasyonu değil, en ileri teknolojiyi gerektiren ve sosyo-ekonomik bakımdan en büyük etkiye sahip olan bir modernizasyondur.

"Kaynak çıkarma ve işleme endüstrileriyle bu kaynakları kullanan endüstriler arasındaki sermaye yatırım oranları büyük bir sorundur.

Petrol ve hammadde üretiminin arttırılması giderek daha çok zorlaşmaktadır. Fakat tamamen daha ekonomik ve daha çok yaygın olarak kullanılabilecek başka bir yöntem, kaynak tasarruf eden teknolojinin kullanılması yöntemi söz konusudur. Bu yöntemle maliyetler yarı yarıya ya da en azından üçte bir oranında düşürülebilir. Örneğin Elektronik Sanayi Bakanlığı kaynak tasarrufunda yeni deneyimler kazanmış bulunuyor. Bunun sonucu olarak 11. beş yıllık plan döneminde bu sanayi dalında hammaddenin tüketimini arttırmadan üretim arttırılabilmiştir.

"Bir bütün olarak ekonomimiz birçok yönüyle müsrif bir ekonomi olarak kalmıştır. Kamyon filosunun zamanında dizel motora çevrilmemesi nedeniyle her yıl 8 milyon ton petrol fazladan yakılmaktadır. Termik santrallardaki donanım yetkin olmaması nedeniyle her yıl 20 milyon ton yakıtı fazladan harcıyoruz. Bu ülkede mazotu irrasyonel bir biçimde yakan yüz binlerce buhar kazanı vardır.

(...)

"Proje dizaynlarında sık sık yetersiz teknolojik çözümler sunulmaktadır. Bu nedenle, her yıl projelerinin önemli bir kısmını, yeniden incelenmek üzere geri göndermek zorunda kalıyoruz. Sermaye yatırımlarının bölünmesi hâlâ sürmekte. kurulus çalışmaları da inanılmaz biçimde uzatılmaktadır. Bunun sonucu olarak da en iyi projeler bile zaman aşımına uğramaktadır. Kuruluş dizaynı ve planlamasında daha iyi bir işleyişin başlatılması, sermaye yatırımlarının yoğunlaştırılması, kuruluş projelerinin tamamlanması için gerekli zaman limitinde işin bitip bitmediğinin kontrol edilmesi, fabrika inşaatının tek bir süreç haline getirilmesi mutlaka gereklidir.

"Ulusal ekonominin ve büyüme hızlarımızın yeterliliği, birçok açıdan üretilen malzemelerin kalitesine ve yapısına bağlıdır. Bu alanda modern gerekliliklerin epeyce gersindeyiz. Dünyadaki ülkelerin her birinden daha

çok çelik üretimimize karşın, metal gereksinimi kronik olarak karşılanamıyor. Bunun nedeni, ürünlerin düşük kalitesi, sınırlı ürün çeşidi ve metal israfıdır. Plastik, seramik ve diğer ileri, metal olmayan malzemelerin ekonomideki payı diğer ileri, metal olmayan malzemelerin ekonomideki payı hâlâ çok düşüktür. Bugün dünyada mevcut teknolojinin gelişme düzeyini birçok açıdan belirleyen yükte hafif, pahada ağır kimya sanayiinde ve süper saf metal üretiminde gerçek bir patlama vardır. Bu nedenle, geride kalmamızı önlemek için, çabalarımızı iki, hatta üç katına çıkarmamız gereklidir.

(...)

"Ulusal ekonomimizin teknolojik olarak yeniden inşası çok büyük miktarda sermaye yatırımı gerektirecektir.

"Bu sermayeyi nereden bulacağız? Bu sorunun ilkesel yanıtı, öngörülen önlemlerin kendi kendilerini amorti etmeleridir. Gerçekte bu önlemler emek üretkenliğini ve bunun sonucu olarak ulusal geliri arttırmak için alınmaktadır. Ancak bu sonuca varılması belli bir zaman alacaktır ve fonlar şimdi gereklidir. Bu nedenle kaynakları yeniden ayarlamadan ve onları en önemli alanlarda yoğunlaştırmadan bu işi başaramayız.

"En öncelikli görevimiz, ekonomik, toplumsal ve örgütsel etkenleri harekete geçirmek, herşeyde düzeni yeniden yerleştirmek ve ülkenin olanaklarını en iyi bir biçimde kullanmak için üretimin örgütlenmesini yetkinleştirmektir. Her endüstriyel kompleksde, her üretim biriminde en az harcamayla en çok ürünü alabileceğimiz bölümleri mutlaka saptamalıyız. Her Sovyet insanı, ekonominin yönetim biçiminin zenginliğimiz için tek yol olduğunu ve bütün bu görevler arasında ilk planda yer aldığını akıldan çıkarmamalıdır. Bu bütün partinin, bütün halkın görevidir.

"Son yıllarda bilimsel ve teknolojik ilerlemenin, emeğin kültür düzeyiyle disiplinin en anlamlı göstergesi olan ürün kalitesinin yükseltilmesi alanında bazı adımlar atılmıştır. Ancak herşeye karşın, ürünlerin teknik ve ekonomik standardının hâlâ birçok zorluğun kaynağı olarak kaldığını itiraf etmek zorundayız. Bu durum ciddi toplumsal, ekonomik ve ahlaki zararlar vermektedir. Yeni üretim araçlarının dizayn aşamasında bile modasının geçmesi, güvenilirlik ve ekonomik ömür açısından kalitesiz olması affedilebilecek birşey değildir. Parametrelerine göre en kaliteli ürün olarak değerlendirilenlerin bile en iyi dünya standartlarına göre bazen geride kaldığı görülmektedir. Bizdeki gibi, kalitenin devlet etiketiyle birleştiği bir durumda yerine getirilmesi gereken hususlara daha çok dikkat edilmelidir. Bir ürünün kalitesi yalnızca mesleki değil ulusal bir onur sorunu olmalıdır.

"Şüphesiz kalite sorunu bir çırpıda çözülebilecek bir sorun değildir. Ancak bu alanda ne türden olursa olsun hiç bir gecikmeye izin verilemez. Tek bir kuruluş, tek bir dizayncı, tek bir üretim mühendisi veya bilim adamı, tek bir işçi veya çiftlik işçisi, kısacası dürüstlükle para kazanan hiçbir kimse bu konuda kendini dışarıda göremez. Parti, Sovyet markasının prestiji için her türlü çabayı destekleyecek, bu alanda pasif kalanları, bu sorunun çözümünde ayak bağı olanları hesap vermeye çağıracaktır.

"Bilimsel ve teknolojik ilerlemeyi hızlandırma mücadelesinin özü bilimdir. Sovyet bilim adamlarının çeşitli bilgi ve teknolojik süreçlerdeki başarıları dünyaca kabul edilmektedir. Uzay araştırmaları, matematik ve mekanik, termonükler sentez, kuvantum elektroniği ve biyolojinin birçok alanındaki başarılarla öğünebiliriz. Bilim ve teknolojinin her alanında umut verici çalışmalarımız vardır.

"Ancak bilimin görevlerine bugünün gereksinimleri açısından bakmalıyız. Bu gereksinimler, toplumsal üretim için bilim, bilim için ise üretimin destek vermesidir. Bilim, teknoloji ve üretimi birbirine bağlayan halkaları bu açıdan çözümlemeli ve pekiştirmeliyiz.

(...)

"Yaşam tüm ekonomik mekanizmanın planlanması ve işlemeciliğinin derin bir yeniden yapılanmasını dayatmaktadır. İlkesel düzeyde ekonomik işletmeciliğin ne yönde yeniden yapılanması gerektiğini açık olarak görebiliyoruz. Sorun, sosyalist ekonominin avantajlarından daha kapsamlı ve daha derin bir biçimde yararlanmayı başarabilmektir. Demokratik merkeziyetçiliği geliştirme ve sağlamlaştırma yolundan gitmeliyiz. Yeniden yapılanmanın temeli, işletmecilik ve planlamada merkeziyetçiliğin etkinliğini yükseltmek kuruluşların bağımsızlığını ve sorumluluğunu arttırmak, işletmeciliğin, maliyet muhasebesinin ve meta-para ilişkilerinin daha esnek yöntem ve biçimlerini bulup kullanmada atak olmak ve yığınların girişkenliğini yaygın olarak arttırmaktır.

"Ekonomiyi bilimsel-teknolojik ilerlemeye karşı maksimum düzeyde duyarlı hale getirmek ve ekonominin tüm sektörlerini bu özelliğe ortak etmek zorundayız. Parti ve ekonomik örgütler bu sorunların çözümü için büyük bir gayretle çalışmaktadırlar. Her yeni sektör geniş ölçekli ekonomik araştırmalara katılmaktadır. Ancak bu noktadan ileriye, entegre bir işletmecilik ve kontrol sistemi yaratma aşamasına ilerlemeliyiz.

"Yüksek kademelerden başlamamız gerekiyor. Lenin'in Devlet Planlama Komitesi'ni önde gelen bilim adamları ve uzmanlar istihdam eden bilimsel-ekonomik bir yapı haline getirme fikrini hayata geçirmeliyiz. Planlarda kaynak kullanımının etkinliğini, ürün yenileme ölçütünü ve bilimsel-teknolojik ilerleme temelinde emek üretkenliği artışını gösteren göstergelere daha önemli bir yer verilmelidir.

Gecikme, bekleme olmamalıdır, çünkü ısınma hareketleri yapmak için zaman kalmamıştır, zamanın tümü geçmişte tüketilmiş durumdadır. Yalnızca ileriye ve giderek artan bir hızla yürümeliyiz.

"SBKP Merkez Komitesi'ne Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi'nin işlevi konusunda birçok öneri gönderilmiştir. Sorun, bu komitenin ekonominin tüm sektörlerinin bilimsel-teknik standartlarının kontrolü, üretimden en iyi sonuçların alınması, araştırma kurumları ve dizayn örgütleri ağı kurulması ve ülke çapında bilimsel ve teknolojik faaliyetlerin eşgüdümünden sorumlu tutulmasıdır.

"En yüksek etkinliği elde etmek için rezervlerin esas bulunduğu alan sektörlerin kesişme noktalarıdır. Devlet Planlama Komitesi'nin sektörler arası bağlantı zincirinin tüm halkalarına bakacağını ve böylece optimum seçeneği kararlaştırabileceğini sanmak hayal görmektir. Bakanlıklar da bu işin üstesinden gelemezler. Bütün bunlar, büyük ekonomik komplekslerin işletmeciliğinden sorumlu yapıların kurulmasını günün görevi haline getirmektedir. Yeni koşullarda bakanlıkların işlevi değişmek durumundadır. Bakanlıklar, uzun vadeli planlama, ürünlerin ve üretim teknik standartlarını yükseltmeğe yönelik yenileme yatırımları gibi alanlarda dikkatlerini yoğunlaştıracaklardır. Ekonomi alanında idari kadroların sayısını azaltmak ve bu kadroların dolambaçlı bağlantılarını ortadan kaldırmak gerekmektedir.

"İçinde şube ve bölüm sayısının kabarık olduğu cumhuriyet işletme birimlerinin yapısını yetkinleştirmek için çok çaba harcanmalıdır. Orada işletmeciliğin entegrasyonu ve yoğunlaşması sorunu ulusal düzeyde olduğundan çok daha olgunlaşmıştır.

"Bilimsel-teknolojik ilerlemenin hızlandırılması için temel üretim halkasının — kompleksler ve fabrikalar bağının — güçlendirilmesi gerekiyor.

"Günlük ekonomik faaliyetin ağırlık merkezini oraya kaydırmak ve kural olarak bunları bakanlıklara bağlamak gerekiyor. Yapılacak iş, 'delikleri yamamak', örgütleri yalnızca birleştirmek veya ayırmak, yöneticileri bir bürodan diğerine aktarmak olmamalıdır. Örgütsel yapıyla ilgili sorunları cesurca, kararlılıkla, yani yatay ve dikey olmak üzere üst kademelerden alt kademelere doğru kapsamlı bir tarzda çözmeliyiz.

"İşletmeciliğin örgütsel biçimlerinin yeniden yapılanması, maliyet muhasebesi ve ekonomik teşviklerle organik olarak bağlanmalıdır. Bilimsel ve teknolojik ilerlemeyi hızlandırmada başarı gösteren çalışma kollektiflerine gerçek anlamda avantaj sağlayan bir mekanizmaya gereksinimimiz vardır. Zamanı geçmiş ve kalitesiz ürün üretmeyi, üreten açısından kârlı kılmayan bir mekanizmaya gereksinim duyuyoruz. Bu amaçlardan hareketle, ilk planda yapmamız gereken şey, tüketicinin ürünlerin teknik kalitesi üzerindeki etkisini arttıracak adımlar atmaktır. Ekonomik politikanın başarılı bir uygulaması ve ileri tekniklerin üretime sokulması için fiyat oluşumu radikal bir biçimde geliştirilmelidir.

"Merkezi olarak belirlenmiş plan direktiflerinin sayısını hızla azaltmak için sanayi komplekslerini ve fabrikaları *de facto* olarak maliyet muhasebesi temeline oturtmalıyız. Bakanlıkların, hatta üretim komplekslerinin planlara gerekli olmayan birçok endeks dahil ettikleri bilinen ve seyrek rastlanmayan bir durumdur. Bu alanda bir yasa düzeni kurmanın zamanı gelmiştir. Kuruluşların çalışmaları daha çok ekonomik normlar aracılığıyla düzenlenmelidir.

"Üretimin teknik düzeyini ve ürünlerin kalitesini yükseltmek, sosyal harcamalarını geliştirmek ve elde ettikleri fonları istedikleri biçimde kullanmalarını ve kredi çekmelerini sağlamak için sanayi komplekslerine ve kuruluşlara fırsat tanınmalıdır. Çalışma kollektiflerinin performansları ve bu performansların ödüllendirilmesi veya cezalandırılması arasında sıkı bir bağımlılık ilişkisi kurmak çok önemlidir. Bunların ikisi arasında dolaysız bir ilişki olmalıdır. Sanayi komplekslerinin çalışmalarında kollektif mukavele ilkelerini cesaretle yaygınlaştırmak ve maliyet muhasebesi temelinde çalışan kompleks timlerini aktif olarak oluşturmak önemlidir.

Lenin'in güvenle belirttiği gibi "bu işin üstesinden geleceğiz, çünkü durumumuzu olduğundan daha iyi göstermeye çalışmıyoruz, bütün güçlüklerin farkındayız, bütün hastalıkları görüyor ve onları kararlılıkla, paniğe yol açmadan sistemli bir biçimde iyileştirmeye çalışıyoruz."

"Maliyetlere duyarlı ekonomik mekanizma'nın engelsiz işleyebilmesi ve devletten maksimum düzeyde kaynak ve sermaye koparmada istekli olan ancak topluma mümkün olduğunca az vermeğe çalışanlara darbe vurulması için, zamanı geçmiş herşeyi ortadan kaldırmalıyız.

"Kısacası, ekonomik işletme sistemini ilerletmek için önümüzde ciddi görevler vardır. Bu görevleri erteleyemeyiz, çünkü yeni ekonomik ve örgütsel koşullar yaratmadan bilimsel-teknolojik ilerlemeyi gerçek anlamda hızlandırmamız mümkün değildir.

"Büyük öneme sahip olan bu görevleri yerine getirmek için parti çalışmasında derin değişiklikler yapmak zorundayız. Parti çalışması, her türlü değişiklikte belirleyici olan insan faktörüyle ilgilenmelidir. Bu nedenle bu çalışmanın temel görevi, dikkatlerini en önemli görev, bilimsel teknolojik ilerleme görevi üzerinde yoğunlaştırarak ve tüm araçlardan yararlanarak kadroların anlayışını tamamen değiştirmektir. Mevcut durumun biz komünistlere yüklediği temel görev, titizlik ve yine titizliktir. Partinin ve tüm kadroların bugün geçirmekte oldukları sınav, yaşamın dayattığı bu sınav en yakıcı ve uzlaşma kabul etmeyen sınavdır.

"Sorun uzun erimli bir siyasi çizgi sorunudur, ancak bugün çözmemiz gereken sorunlardan hiç birini yarına erteleyemeyiz. Ekonomik alandaki kadrolarımızdan beklediklerimiz hızla arttırılmalıdır. Gecikme, bekleme olmamalıdır, çünkü ısınma hareketleri yapmak için zaman kalmamıştır, zamanın tümü geçmişte tüketilmiş durumdadır. Yalnızca ileriye ve giderek artan bir hızla yürümeliyiz.

"Bilimsel-teknolojik ilerlemenin hızlandırılması, mühendislik, bilim ve teknik personeli edinmede temel bir değişiklik gerektirmektedir. Bilim ve mühendislik alanına giren işler için daha iyi bir toplumsal yaklaşım oluşturacak, bu alanda yaratıcı ilkeleri güçlendirecek, işlerin daha az sayıda insan tarafından yapılmasını ve böylece çalışanların daha iyi ücret almalarını sağlayacak önlemler üzerinde düşünmeliyiz. Bilimsel-teknolojik ilerlemede partinin etkinliğini arttırmak, belirleyici sektörlerde parti katlarını güçlendirmek zorundayız.

(...)

"Önümüzdeki görev büyük, yenileştirici, geniş amaçlı ve zor bir görevdir. Bu görevi yerine getirmeyi başarabilecek miyiz? Merkez Komitesi başaracağımıza inanmaktadır. Bu görevi başarmak zorundayız. Fakat bu her birimizden kapsamlı düşünce, kararlı çalışma, olağanüstü yoğunlaşma, bilinçlilik ve örgütlülük isteyecektir. Özellikle dönüm noktalarında, ülke yaşamının sorumlu anlarında görevlerin karmaşıklığından çekinmek, zorluklar karşısında gerilemek, çabalarımızı gevşetmek ve kendi halimizden memnun olmak partinin geleneklerine, Sovyet halkının karakterine uymayan şeylerdir.

"Sovyet Cumhuriyeti olağanüstü zor koşullar altında sosyalizme doğru ilk adımlarını atarken Lenin'in güvenle belirttiği gibi 'bu işin üstesinden geleceğiz, çünkü durumumuzu olduğundan daha iyi göstermeye çalışmıyoruz, bütün güçlüklerin farkındayız, bütün hastalıkları görüyor ve onları kararlılıkla, paniğe yol açmadan sistemli bir biçimde iyileştirmeye çalışıyoruz.'

"Bugün de işçilerin köylülerin ve aydınların yaratıcı enerjilerine, yüksek moral ve bağlılık duygusuna duyulan derin güven partinin iyimserliğinin temel kaynağıdır. Ancak iyimserlik hiç kimseye kendini çalışmadan alıkoyma özgürlüğü vermemelidir. Çok çalışmak zorundayız. SBKP'nin politikası tüm toplum tarafından desteklenmektedir. Sovyet halkı partinin 27. Kongreye götürmekte olduğu fikirlere, insiyatiflere ve planlara büyük umutlar beslemektedir.

"Bu umutları boşa çıkarmamak, işleri ciddi olarak ve samimiyetle ele aldığımızı göstermek Komünist Partisi'nin görevidir. Halkın yaratıcı çalışmasına güvenerek ve bilimle emeğin birlikteliğini pekiştirerek, verilen sözlerle pratikte yapılanların aynı olduğunu göstermek için yeterli enerji ve kararlılığa sahibiz. Bu da siyasette, yaşamda temel noktadır."

Portekiz'deki karşı devrim sürecinin bu son aşaması, PKP'nin 1974 yılında yaptığı değerlendirmenin doğruluğunu bir kez daha kanıtlıyor: "Ya tekelciler ve büyük toprak sahipleri siyasal iktidarı yeniden ele geçirip diktatörlüklerini yeniden kuracaklar, ya da devrim, demokratik bir Portekiz yaratmak için onların iktidarına son verecektir."

Portekiz'de son raund oynanıyor

Ayla Antepli

Portekiz'de bugünkü siyasal bunalımın ortaya çıkışında ve genel seçimlerin iki yıl önceye alınarak 5 Ekim tarihinde yapılmasına karar verilmesinde rol oynayan ana etken Soares hükümetinden 7 sosyal demokrat bakanın istifa etmiş olmasıdır.

1983 Nisan'ında iktidara gelen Portekiz hükümeti, Sosyalist ve Sosyal Demokrat partilerin oluşturduğu karma bir hükümettir.

Dolayısıyla ilk bakışta, bugünkü siyasal bunalım sanki yalnızca bu iki parti arasındaki bir sürtüşmeymiş gibi geliyor. İşçi ve tarım siyaseti ve Aralık'ta yapılacak olan devlet başkanlığı seçimleri konusunda bu iki parti arasındaki görüş farklılıkları geçen Mayıs ayında patlak vermişti. O dönemde Sosyal Demokrat Parti, Sosyalist Parti'yle arayı açmaktan yana olan bir insan olarak tanınan ve sosyal demokratların daha güçlü bir rol oynamasını isteyen Anibal e Silva'yı yeniden parti lideri olarak seçti.

Ancak Portekiz'de, Nisan 1974 devriminden ba yana geçen 11 yıllık sürede kurulan 15. hükümet olan bu hükümetin çöküşünü hazırlayan nedenler, bu iki parti arasındaki sürtüşmeden çok daha derindir. Bugün Portekiz'de, Nisan 1974'ten bu yana, ülkenin ekonomik, toplumsal ve siyasal yapısını belirlemek için sürdürülen azgın savaşımda yeni bir raundun başladığına tanık oluyoruz.

İlk olarak, sosyal demokrat bakanların istifasından önceye bakacak olursak, son birkaç aydır, Aralık'ta yapılacak olan başkanlık seçimleri konusunda cephelerin belirlenmeye başladığını görürüz. Bu savaşın ana orduları, şimdiki devlet başkanı Antonio Ramalho Eanes ile başbakan Mario Soares ve onların taraftarlarıdır.

Eanes, 1976 yılından beri devlet başkanlığı yapmaktadır ve iktidar içinde Nisan 1974 devriminin getirdiği demokratik dönüşümleri simgeleyen son kişidir.

Bu yılbaşı günü, Eanes, Soares hükümetini sert bir şekilde eleştirmiş ve Portekiz'de "ne açık bir yönlendirme ne de yeni bir strateji vardır" demiştir.

Eanes, iki dönem üst üste devlet başkanlığı yaptığı için devlet başkanlığına yeniden adaylığını koyamayacaktır. Buna rağmen, Eanes yeni bir siyasal partinin oluşturulmasına önayak oluyor. Demokratik Yenilenme Partisi'nin amacı, ülkede yeni bir siyasal hareket yaratmaktır. Partinin, devlet başkanlığı adaylığı için, Eanes'in yarattığı güçlü başkan geleneğini sürdürecek bir aday saptaması bekleniyor.

Son gelişmelerden önce, 1987 yılında yapılması gereken genel seçimlerde bu partinin başbakan adayı olarak Eanes'i göstereceği bekleniyordu. Eanes taraftarları, bu iki seçimde de başarı gösterebilirlerse, bu, ülkenin tüm siyasal yapısında büyük bir değişiklik anlamına gelecekti. Son yıllarda ülkenin siyasal yapısına egemen olan partiler, sağcı Sosyalist, Sosyal Demokrat ve Hristiyan Demokrat partilerdir. Portekiz Komünist Partisi seçimlerde yüzde 20 oranında oy almış olmasına rağmen hükümetten tamamen dıştalanmış durumdadır.

PKP yeni partinin oluşturulmasına büyük bir önem veriyor. Genel Sekreter Alvaro Cunhal yoldaş bu konuda şöyle dedi:

"Geçmişte iktidar partilerine oy vermiş olan seçmenlerin bu partilerden duyduğu hoşnutsuzluk, yeni siyasal oluşumların kurulması için çok uygun koşullar yaratıyor. Başkana bağlı bir partinin oluşturulması için adımlar atılıyor. ... Böyle bir partinin oluşturulması, demokratik alternatifin gerçekleştirilmesi açısından son derece önemli, hatta canalıcı önemdedir. Portekiz'deki siyasal güç dengesini değiştirebilir ve demokratik dönüşümler için yeni toplumsal ve siyasal bağlaşıklıklara yol açabilir." *(World Marxist Review,* Şubat 1985)

PKP ayrıca, Soares hükümetinin istifa etmesini istedi ve "demokratik alternatifin gerçekleştirilmesi ve seçimlerde böyle bir alternatifi destekleyen tüm toplumsal ve siyasal güçlerin çoğunluğu oluşturması" için çağrı yaptı. Cunhal yoldaş şu noktayı da vurguladı:

"Bu olasılık ancak ve ancak demokratik çözümler için yığın savaşımı hız kazanır ve Komünist Partisi'yle işçi sınıfı hareketi güçlenirse bir gerçek olabilir." (Agy.)

Gerçekten, PKP tüm ülke çapındaki gücünü karşı devrim döneminin tüm baskı ve saldırılarına karşın koruyor. Seçimlerde aldığı yüzde 20'lik oyun yanı sıra, PKP, 50 şehrin belediye meclisinde çoğunluktadır. Portekiz'in yaklaşık üçte biri komünistlerin çoğunlukta olduğu belediyeler tarafından yönetiliyor. 1974 devriminden sonra geniş tarım reformlarının yapıldığı güney bölgesinde halkın çoğunluğu komünistleri destekliyor. Her düzeydeki sendika yöneticilerinin ezici çoğunluğu PKP üyesidir. Kısacası PKP'nin Portekiz'in ekonomik, toplumsal ve siyasal hayatında büyük bir etkinliği vardır.

Eanes taraftarlarının yarattığı yeni partinin Cunhal yoldaşın söz ettiği gibi bir etkiye sahip olup olamayacağı sorusunu bir kenara bırakırsak, gene de birşey bellidir. "Sosyalist" ve sosyal demokratlardan IMF'ye kadar uzanan karşı devrimci güçler, bu gelişimi ciddi bir tehlike olarak görüyorlar.

Başkan Eanes'in yılbaşında hükümete yöneltti̇ği eleştiriler üzerine Soares onu hükümeti dağıtmaya davet ederek köşeye sıkıştırdı. Böyle bir durumda, hem yeni bir siyasal istikrarsızlık ve bunalım yaratmanın suçu Eanes'e yüklenmiş olacak hem de Soares seçim kampanyasını yürütmek için serbest kalmış olacaktı.

Soares'in de adaylığını koyduğu Aralık'ta yapılacak başkanlık seçimleri için seçim kampanyasının başlayacağı Haziran ayında, Sosyal Demokrat Parti'nin Soares'in adaylığını desteklememesi nedeniyle hükümetin düşeceği, uzun zamandır bilinen bir gerçekti.

Hükümetin düşmesinden sonra Başkan Eanes, Soares'in iktidarda kalması için çaba gösterdi. Çünkü böylece, Soares hem ülkenin karşı karşıya bulunduğu ciddi ekonomik sorunlardan sorumlu olmaya devam edecekti hem de seçim kampanyasını yürütmesi zorlaşacaktı. Eanes, Soares'in istifasını hâlâ kabul etmiş değildir. Sosyalist Parti Ekim ayına kadar kendi içinden bir başka milletvekilinin hükümeti yönetmesini istiyor.

Bugünkü siyasal bunalımda, ana siyasal sorunun başbakanlık değil, devlet başkanlığı olduğunu kanıtlayan bir nokta daha var. Aşağı yukarı hiçbir gözlemci, yeni yapılacak seçimlerin Nisan 1983'te yapılan seçimlerin getirdiği sonuçlardan farklı bir sonuç getireceğine inanmıyor. Gene hiçbir partinin parlamentoda çoğunluğu oluşturamayacağı da açıktır. Seçimlerden sonra yeni bir karma hükümet oluşturmak gerekecektir. Bu yeni karma hükümeti Sosyalist ve Sosyal Demokrat partilerin kurması olasıdır.

Bu durumda erken seçimler şöyle bir işlev görecektir:

Karşı devrimci hükümetin iktidarda kalması sağlanmış olacak ve Demokratik Yenilenme Partisi tehlikesi de önlenmiş olacak. Eğer bu seçimler iki yıl sonra, hatta bırakalım onu Aralık'tan sonra yapılsa, Eanes yeni partinin başkan adayı olabilirdi ve seçim sonuçları her halde çok farklı olurdu. Genel seçimlerin Ekim'de yapılması, Cunhal yoldaşın öngördüğü senaryonun en azından birkaç yıl ertelenmesini getiriyor.

Ülkedeki ortam, karşı-devrimci güçlerin egemenliğini kurabilmek için fazlasıyla olgundur.

Bunun yanı sıra, eğer Demokratik Yenilenme Partisi, Eanes kadar popüler ve halk üzerinde ağırlığı olan bir başkan adayı gösteremezse, Aralık'ta Soares Portekiz'in yeni devlet başkanı olarak seçilebilir. Bu durumda, Nisan 1974 devriminden bu yana ilk defa, hem devlet başkanlığı hem de başbakanlık karşı devrimci güçlerin eline geçmiş olacaktır.

Portekiz'deki siyasal bunalımın bugünlerde patlak vermesi hiç de bir raslantı değildir. Özellikle son aylarda karşı devrimci güçler, işçi hareketi ve Nisan devriminin demokratik kazanımlarına karşı saldırıyı yoğunlaştırdılar. Soares hükümeti çok sıkı bir ekonomik program uyguluyor. Ekonominin hemen her alanında İMF'nin istediği uygulamaları fazlasıyla yerine getirmiş durumdadır. Soares bu konuda o kadar "iyi" davranmış durumdadır ki, Mart ayında Portekiz, uluslararası bankalardan bugüne kadar alabildiği en büyük borç miktarını almayı başarmıştır! Tabii ki bu borç, ülkenin dış borç yükünü daha da arttıracaktır. Şu anda ülkenin dış borcu, gayrı safi milli hasılanın yüzde 78'i düzeyindedir.

Soares hükümeti geçtiğimiz yıl, banka sektörünü özel yabancı ve yerli sermayeye yeniden açmak için bir yasa çıkardı. Geçen Kasım ayından bu yana 9 yabancı ve 3 Portekiz bankası yeni şubeler açmak için hükümete başvurdu. Böylece, 1975'te gerçekleştirilen bankaların kamulaştırılması geri devşirilmiş oluyor. Hükümet ayrıca Merkez Bankası'nın döviz konusundaki tekel konumunu da kaldırmaya çalışıyor. Önümüzdeki günlerde parlamentoya kiraları yükseltecek — bazı durumlarda yüzde 800 dolayında yükseltecek — yeni bir kira yasası sunulacak.

Son günlerin en önemli gelişmelerinden biri de, hükümetin, geçtiğimiz günlerde Portekiz'in Ortak Pazar'a girme anlaşmasını imzalamasıdır. Bu anlaşma 10 Temmuz tarihinde parlamentoya sunulmuş olacak.

Bütün bu gelişmeler, Portekiz'de karşı devrim sürecinin yeni bir aşamaya vardığını gösteriyor. Bu süreçte, 1974-1975 yıllarında el konan toprakların yarısına yakını sahiplerine geri verildi. Kurulan kollektif çiftliklerin yarısı da dağıtıldı. Gene bu dönemde, işçi ücretlerinin Batı Avrupa'nın en düşük işçi ücretleri düzeyine düşürülmesi sağlandı. Bugün Portekiz işçi sınıfının gerçek ücretleri 1973 düzeyinin altına itilmiş durumdadır. Daha da kötüsü, bugün Portekiz'de ücretlerini aylardır alamayan 165 bin işçi vardır.

Bütün bunlarla beraber, resmi rakam olan yüzde 15'in çok daha üstünde olan işsizlik oranı, bir işçinin gelirinin yarısını yutan yüksek gıda fiyatları ve bazı bölgelerde süren şiddetli toprak kavgaları vb. şu iki şeyi gösteriyor:

Birincisi, halk yığınları arasında varolan hoşnutsuzluk birikimi öyle bir düzeydedir ki, ülkedeki ortam, karşı devrimci güçlerin egemenliğini kurabilmek için fazlasıyla olgundur. Yeter ki bu hoşnutsuzluk gerektiği gibi örgütlenebilsin ve yönlendirilebilsin.

İkincisi, son gelişmeler, karşı devrimci güçlerin, bu birikimin patlamasını engelleyebilmek için hem ülkede hem de devlette işleri daha sıkı tutma yoluna girdiklerini gösteriyor. Ekim ayındaki genel seçimler ve Aralık ayındaki devlet başkanlığı seçimleriyle bu amaçlarını gerçekleştirmeye çalışıyorlar. Böylece, 1974 devriminin son izlerini de silmiş olacaklar.

Portekiz'deki karşı devrim sürecinin bu son aşaması, PKP'nin 1974 yılında yaptığı değerlendirmenin doğruluğunu bir kez daha kanıtlıyor: "Ya tekelciler ve büyük toprak sahipleri siyasal iktidarı yeniden ele geçirip diktatörlüklerini yeniden kuracaklar, ya da devrim, demokratik bir Portekiz yaratmak için onların iktidarına son verecektir."

Portekiz'deki gelişmelerin, özelikle geçiş döneminin karakteri ve sınıf savaşımı, sosyal demokrasinin karşı devrimci rolü ve komünistlerin devrimci görevleri konusunda, Türkiye komünistlerine gösterdiği çok şey var.

Burjuvazi, sarı sendikacıların ve oportünistlerin pasifizmini kıracak işçi sınıfından korkuyor.

5(1). Kongre'nin ışığında 15-16 Haziranların yolunda

Bu yıl 15-16 Haziran ayaklanmasının 15. yılını, geçmişten ders çıkarmış,daha bilinçli ve kararlı kutluyoruz.

Haziran 1970'den bu yana 15 yıl geçti. Bu uzun zaman içinde hem Türkiye kapitalizmi, hem de Türkiye işçi sınıfı daha da gelişti. Bu zaman içinde gelişemeyen tek şey ise "bizim sollarımız" oldu. Hâlâ aynı yerde oturmaya devam ediyorlar.

Bellidir ki 15-16 Haziranlardan, Tarişlerden ders çıkaranlar pek azdır.

Bunun önemli bir nedeni ise yığınlara güvensizliktir. Oysa 15-16 Haziran 1970'e bakılırsa, burjuvazinin Türkiye'de henüz yeni yeni gelişmeye başlayan sınıf sendikacılığını engellemeye yönelik yasa çıkarma girişiminde, sendika yöneticilerinin pasifizmini, burjuvazinin yasalar çemberini kırarak ayaklanmış yüz bin işçi, İstanbul'da burjuvazinin yüreğine korku salmıştır.

O'nun tek eksiği yol gösterecek bir öncüsünün olmaması idi. 12 Eylül yenilgisinin de en büyük nedeni budur. Bugün bu sınıf eskisinden daha da güçlü ve bilinçlidir. Türkiye işçi sınıfı yenilgiden yenmeyi de öğrenmiştir.

Türkiye'de bugün faşizm çözülmüş, ara dönemde de rüzgar işçiden yana esmektedir. Burjuvazinin iktidar alternatifi partileri genç yaşlarında ihtiyarlamış partilerdir.

Ekonomik bunalım hiç yok edilemedi, hâlâ sürüyor. Ona bağlı olarak siyasal bunalıma gebe bir ortam var. Bugün kovboyculuk oynar gibi birbirlerine tabancalarını gösteren milletvekilleri yakında birbirlerini vurursa hiç şaşmamalı. Orta lıkta erken seçim sözleri dolaşıyor. Gelişmeler, faşizm çözüldükten sonra hızla çözülen otoriter rejimin sonunun da yakın olduğunu gösteriyor. Yani bugünkü Türkiye'nin durumu burjuvazi açısından pek aydınlık değil.

12 Eylül'den bu yana yaklaşık beş yıl geçti. Bu beş yıl içinde burjuvazi en önemli kozlarını oynadı. Öte yandan geçen beş yılı bir kalbura benzetirsek, "bizim sollarımız"ın da çoğu elendi. Üstte kalanların sayısı parmakla sayılıyor. Ve Türkiye işçi sınıfı da onları tanıyarak yeni kavgaların hazırlıklarını yapıyor. Biz de biliyoruz ki "menşevik köpek bir daha ısırırsa suç hepimizin olacaktır."

Öyleyse, 5(1). Kongremizin ışığında, partimiz önde, haydi demokrasi savaşını yükseltmeye. 15-16 Haziranların yolundan demokrasiyi devrimle kazanmaya.

H. Kar, Hollanda

Paris İşçi Radyosu günden güne güçleniyor

Yoldaşlar,

Size Paris İşçi Radyosu'ndan (PİR) söz etmek istiyorum. Radyo artık haftada dört gün yayın yapıyor. Yayınlar, pazartesi ve perşembe akşamları saat 9'da, çarşamba ve cuma günleri de saat 10'da yapılıyor. Ayrıca Kadın Kollektifi de Kadınların Sesi programını her perşembe saat 9.30'da yayınlıyor.

Radyo yayınlarına ilgi gerçekten çok büyük. Yalnızca yayın saatleri içinde radyoya gelen telefonların sayısı, dört ay içinde 1000'i aştı. Röportaj ve söyleşilerle ilgili telefonların sayısı da 100'ün üzerinde.

Geçtiğimiz günlerde, PİR geniş çaplı bir anket düzenledi. Anket sonuçları, çok sayıda Türkiyeli işçinin PİR'in açılış müziğini ve telefon numarasını ezbere bildiğini gösterdi. Ayrıca çok sayıda insan radyonun yayın saatlerinin uzatılmasını, her gün olmasını istiyor.

Bu arada, PİR'e yapılan bağışlar günden güne artıyor. Para bağışlarının yanısıra çok sayıda kaset bağışı da yapılıyor.

Radyonun zengin bir içeriği var. Programlarda dünya ve Fransa'dan haberler, Türkiye'den haberler, Fransa'da çalışan göçmen işilerin sorunlarını konu alan röportajlar, güncel sorunlarla ilgili yorumlar yer alıyor. Ayrıca, göçmen işçilerin hakları üzerine hazırlanan Bilgi Köşesi ve güncel olaylardan derlenen fıkra köşesi "Günün İncisi" de ilgiyle izleniyor. Müzik istekleri ve gelen çeşitli duyurular da yayınlanıyor.

Sonuç olarak, PİR'in Paris'te yaşayan işçilerin, emekçilerin yaşamlarının kopmaz bir parçası olduğunu söyleyebiliriz.

Bir PİR işçisi, Paris

Polisin Lavrion kampına saldırısı püskürtüldü

Sevgili Yoldaşlar,

22 Haziran 1985 tarihinde Lavrion kampında bulunan antikomünistler dövüldü. Polisin kampa müdahale etmeye kalkışması üzerine çatışma çıktı ve birkaç polis tartaklandı. Olayın yatışmış gibi göründüğü bir anda polis bir arkadaşımızı kaçırarak gözaltına aldı. Karşı koymak istediğimizde ateş açtı.

Bunun üzerine biz olayın Lavrion halkına duyurulmasını ve polisin yapacağı çarpıtmalara karşı önlem alınmasını önerdik. Komitedekiler sosyal-demokrat belediye başkanına gidip dert anlatmayı yeğlediler. Tabii oradan terslenip geri geldiler. Gerici basın bize saldırırken, liberal basın suya sabuna dokunmayan haberler vermekle yetindi.

Ertesi gün polis yeniden saldırdı ve bir arkadaşımızı daha gözaltına aldı. Bunun üzerine önerimizi tekrarladık. Menşeviklerin karşı çıkmalarına ve eylemde yer almamalarına karşın önerimiz hayata geçti. Lavrion'un merkezi bir yerinde oturma eylemi yaptık. Pankartlarla polisin saldırılarını teşhir ettik. Bu eylem, Lavrion kampı hakkında oluşturulmaya çalışılan olumsuz havayı dağıttı. Halkla ilişkilerimizi geliştirmede yardımcı oldu.

Kamptaki durum, Türkiye sol hareketinin bir minyatürü gibi. Menşevikler DYP, Refah Partisi gibi partileri ilerletme uğraşında. Dev-Yol'lular örgütsüzlüğü savunuyorlar. Kendi örgütsüzlüklerini gizleme kaygısıyla biz ülke dışında örgütlenmeye karşıyız, esas iş Türkiye'de örgütlenmektir diyorlar. Birçok siyasal görüşten kişi ya örgüt olmadıklarını ya da örgütü temsil edemeyeceklerini söylüyorlar. Biz bu olumsuzluklardan etkilenmemeye, kendimizi geliştirmeye çalışıyoruz. Tüm yoldaşlara selamlar.

Seçkin Yılmaz, Lavrion

Frankfurt'taki festivalde folklor ekibimizin gösterisi büyük ilgi gördü.

Çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz

Değerli Yoldaşlar,

Frankfurt'taki çalışmalarımız her geçen gün daha iyiye doğru gidiyor. En başta eğitim çalışmaları olmak üzere yayın satışı, kitle çalışmasında da önemli adımlar atıyoruz.

1 Mayıs'ın hemen sonrasında pazar seminerlerini düzene soktuk. Geçtiğimiz pazar başlayarak kongre kararlarını tartışmaya başladık. Yeni bir işçi-muhabir gurubu kurduk. VDO fabrikasında çalışan işçilerden kurulu İMG'nin ismi de VDO oldu.

Bu arada çevremizdeki insanların kendine özgü demokratik sorunlarından başlayarak yığın çalışmamızı yürütüyoruz.

Geçtiğimiz günlerde kampanya niteliği taşıyan bir festivale katıldık. Türkiyeli çocukların da okuduğu bir okulun desteğiyle yapılan festivalin amacı, okulla karşısındaki çocuk parkı arasında kalan yolu trafiğe kapamaktı. Okuldan çocuk parkına koşan çocuklara sık sık araba çarptığı için çevre halkı böyle bir eyleme başvurdu. Biz de fotoğrafta da gördüğünüz gibi folklorumuzla katıldık. Yufka açıp sıcak sıcak börek sattık. Ayrıca yayın satışı da yaptık. 500'den fazla bölge sakininin katıldığı festivalde birçok kişiyle tanıştık.

Şimdilik haberler bu kadar. Selamlar.

N.S., Frankfurt

5(1). Kongremiz kutlu olsun

Türkiye ve dünyadaki ortam faşist yönetimi hızla aşındırdı. Cunta çarpık Türkiye kapitalizminin ekonomik bunalımını ortadan kaldıramadı. Yükselen muhalefetin rejimin sınırlarını aşacak boyutlara varmasından korkan burjuvazi geri adım atmak zorunda kaldı. Örgütümüz bu gerçeği gördü. Faşizmin çözülme sürecine girdiğini duyurdu. Bugün ülkemizde yaşanan ara dönemin de hızla çözüldüğünü tesbit etti.

Partimiz, geçmiş dönemden dersler çıkardı. İşçi sınıfının yaşadığı yenilginin yenmeye hizmet etmesi için adımlar attı. Yapısını güçlendirdi. Yeni döneme "yeni dönem fabrikalardan gelecektir" belgisiyle girdi.

TKP 5(1). Kongresi yeni dönemin dönüm noktasıdır. Kongre partiyi savaş için hazırladı. Bizler 5(1). Kongreyi, kongrenin aldığı kararları selamlıyoruz. Örgütlü gücümüzle bu kararları hayata geçirmeye hazırız, 5(1). Kongre, işçi sınıfımıza, ezilen halklara kutlu olsun.

Gelecek onun için savaşanlarındır!

K.L., Avustralya

15-16 Haziran'ı kutladık

Değerli Yoldaşlar,

15 Haziran günü Cenevre'de 15-16 Haziran'ı kutlama toplantısı yapıldı. Toplantıya, TKP-*İşçinin Sesi*, Dev-Yol, Sol Birlik, Partizan, Kurtuluş ve Devrim Yolu katıldı.

Toplantıda, daha önce kararlaştırıldığı gibi, her örgüt 45 dakikalık bir konuşma yaptı. Ancak Dev-Yol temsilcisi hakkını tam kullanmadı ve 15 dakika süren kısa bir konuşma yaptı.

Bizim konuşmamızda, 15-16 Haziran'ın Türkiye işçi sınıfı hareketindeki önemli yerini vurguladık. İşçi sınıfının bu şanlı kendiliğinden ayaklanmasının 70'li yılların devrimci savaşımının tepe noktası olduğunu, bu eylemle savaşımın bir üst aşamaya sıçradığını belirttik. 15-16 Haziran'ın kendiliğinden bir eylem olmasına rağmen, sonradan yapılan birçok "önceden planlanmış" eylemden çok daha devrimci bir içerik taşıdığını anlattık. Devrimci selamlar.

H. Taş, Cenevre

Burjuvazi, gençliğin şanlı devrimci geleneklerini kuşanıp kavgayı yükselteceğini biliyor ve tedbirlerini alıyor:

Sivil savunma ekiplerine dikkat

Gençliğe geleceğin "G"sini vaat bile edebilmekten aciz olan Türkiye burjuvazisi Gençlik Yılı'nı kutlamaya devam ediyor. Ama bunu bile yüzüne gözüne bulaştırıyor. Örneğin *Cumhuriyet* gazetesinin bir haberine göre, bir üniversitede yöneticiler Gençlik Yılı'nı kutlamak için "Geleneksel Türk El Sanatları Tekne" sergisi açmış! Ayrıca, gene Gençlik Yılı'nı kutlamak için — gülmeyin! — "Kent Çöpünden Enerji Üretimi" konusunda bir konferans düzenlenmiş!

Gençlik yılı nedeniyle gazetelerde, dergilerde gençlerle ilgili haberlerden, yorumlardan, röportajlardan geçilmiyor. Bunlarda, gençliğin durumu öyle yürek parçalayıcı bir şekilde anlatılıyor ki, insan kendini "zavallık gençlik" diye üzülmekten alıkoyamıyor. "Gençlik bunalım içinde", "gençler suskun", "gençlerin yüzde 69'u şans oyunlarına bel bağlamış", "gençler ümitsiz" vb. vb. İnsanın kanını donduran şey, bu ağlama edebiyatının sol, hatta devrimci yayınlarda da sürdürülmesidir.

Evet bugünün Türkiye'sinde gençlik, yaşamın her alanında çok ağır sorunlarla karşı karşıyadır. Yalnızca 1985 yılı içinde okuduğu yüksek öğretim kurumundan atılanların sayısı 20 bini aşmaktadır. İçinde bulunduğumuz günlerde, ancak iki dersten sınav geçmeme "hakkı" yüzünden üniversiteden atılmayı bekleyen gençlerin sayısı on binleri buluyor. Bunlardan yalnızca 2 bin tanesi 9 Eylül Üniversitesi'ndedir. Örnekleri, rakamları sayfalarca, kitaplarca, ciltlerce uzatmak mümkün.

Ancak gençlerin bugünkü "ruh hallerini" belirleyen "bunalım", "suskunluk" vb. değil, sorunların, baskıların bıçak gibi keskinleştirdiği bir savaşım azmidir. Saraçhane'deki SODEP mitingini SODEP mitingi olmaktan çıkaran gücün önemli bir yüzdesini, SODEP'le uzaktan yakına bir ilgileri olmadığı halde akın akın mitinge katılan, her türlü gözdağına, gözaltına alınma tehlikesine karşın sol belgiler haykıran gençler oluşturmuştur.

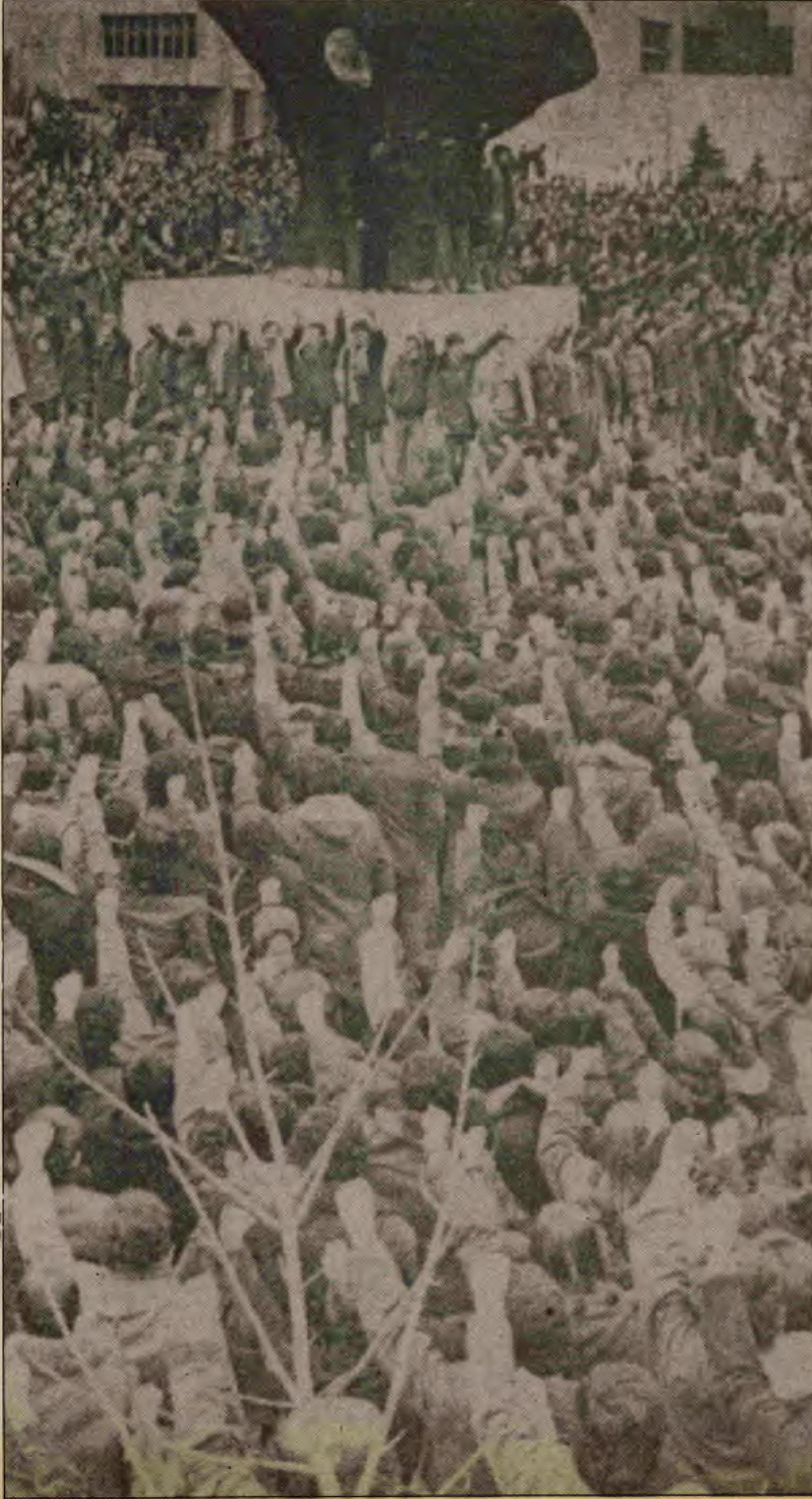
Bugün Türkiye'de dernek kurmak için başvuruda bulunmak riskli bir iştir. Kurucu üye olmak için başvuranların gözaltına alınması, soruşturmadan geçirilmesi sık karşılaşılan olaylardır. Bütün bu baskılara, bin bir engellemeye rağmen gençlerin örgütlenme çabalarını engelleyemiyorlar. SBF'nin arkasından ODTÜ, ODTÜ'nün arkasından Ege Üniversitesi derken şu anda dernek kurma başvurusunun yapılmadığı fakülte kalmamış gibidir.

Bir başka nokta, geçtiğimiz günlerde *Cumhuriyet* gazetesinin röportaj yaptığı bir öğrenci, yurt sorunlarını anlattığı için bugün yurttan atılma tehlikesiyle karşı karşıya. Öte yandan, rektörlük süresi yakında dolacak olan ODTÜ rektörü, öğrenciler arasında seçtiği bir gurupla bir sohbet toplantısı düzenledi. Ne kadar gariptir, bu toplantının hemen ertesinde toplantıya katılan öğrencilerden bazıları gözaltına alındı, bazıları da yurttan atıldı. Gençleri susturmak için böyle ağır baskılar uygulanırken, ve gençler de bu baskıların bilincindeyken, yayınlar gençlerle yapılan röportajlarla dolup taşıyor. Sanatçılarla vb. yapılan toplantılara katılan gençler söz alıp cesurca sorunları dile getiriyorlar.

Bu mudur suskun, bunalımlı, ezilmiş gençlik!

Gençliğin hiç de ezik, suskun, bunalımlı vb. olmadığını herhalde en iyi burjuvazi biliyor. Biliyor ve gençliğin şanlı devrimci geleneklerini kuşanıp başkaldıracağından ölesiye korkuyor. Ama korkunun ecele faydası olmadığını da en iyi bilenlerden biri olduğu için tedbirlerini alıyor.

Bugün üniversitelerde iğrenç bir örgütlenme geliştiriyorlar: Sivil Savunma Ekipleri. Bu ekiplerin başında asker kökenli sivil savunma uzmanları var. Kuruluş amaçları, fakülte sınırları içinde güvenliği sağlamak. Bu ekiplerin "güvenliği" nasıl sağladıklarına Çapa Tıp Fakültesi'ndeki ekibin yaptıklarından örnekler verelim.

Nokta dergisinin yazdığına göre, Çapa Tıp Fakültesi'nde, ekibin başı olan sivil savunma uzmanı, öğrencilerin ders gördükleri bir sırada bir sınıfa girmiş ve dersi veren öğretim üyesi bunu görür görmez ayağa kalkmış. "Albay" diye anılan bu sivil savunma uzmanının emrinde 25 kişilik bir ekip varmış. Bu ekip İçişleri Bakanlığı'na başvurarak Sivil Savunma Ekipleri'nin üniforma giymesi, cop ve silah taşımasını istemiş. Yakında olumlu yanıt alacaklarını umuyorlarmış.

Başka fakültelerde de kurulmaya başlanan bu timlerde, fakültedeki tüm dolap ve kapıların anahtarları bulunuyor. Belli aralarla fakülte binasında oda oda, dolap dolap arama yapılıyor. Ayrıca fakülte içinde bulunan herkesin — profesörler dahil — resimli yaka kartı takmaları zorunluluğu getirildi. Takmayanların anfilere ve kafeteryalara girmeleri sivil savunma ekipleri tarafından engelleniyor.

Geçtiğimiz günlerde, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde Aragon'la ilgili bir pano asıldı. Ancak sivil savunma ekibi, Aragon'un şiirlerinin ve onunla ilgili bazı yazıların bulunduğu bu panoyu "güvenliğe" aykırı bulduğu için indirdi. Ve işin çok ilginç yanı, bu pano dekan yardımcısının onayıyla asılmıştı!

Gene *Nokta* dergisinin yazdığına göre, "Albay" kız-erkek arkadaşlığı konusunda da çok serttir ve Çapa'da artık birbirini seven iki insanın el ele tutuşması, yan yana oturması bile yasaktır. (*Nokta*, 16 Haziran 1985).

Görüldüğü gibi, demokratik ve özerk olması için uğruna nice şehitler verdiğimiz üniversiteler, artık yalnızca gerici rektörlerin, dekanların değil "albaylar"ın da denetimine sokulmak istenmektedir.

Bugün üniversite gençliğinin başına musallat edilen bu sivil savunma ekipleri örgütlenmesi, üzerinde büyük bir ciddiyetle durmamız gereken bir tehlikedir. "Sivil savunma ekipleri"nin tüm Türkiye çapında, büyük işyerlerinde, hastanelerde, okullarda vb. kurulması planlanıyor ve bazı yerlerde de kurulma çalışmaları sürdürülüyor. Yasa gereği kurulan bu ekiplerin üyeleri, sendika üyesi olamıyor.

Liberal basın, üniversitelerde yeni işleviyle karşımıza çıkan sivil savunma ekipleri konusuna "amaçları aşan uygulamalar" temelinde yaklaşıyor. "Bahçıvanın saçlarına bile karışan albay" türünden güldürücü haberlerle işin özünü gizlemeye çalışıyor.

Üniversitelerden başlatılan bu uygulama, askeri de, polisi de sert sınıf savaşları içinde, faşizm günlerinde yıpranmış egemen sınıfın "yeni bir ek güç" arayışını yansıtıyor. Sivil savunma ekipleri bugün üniversite gençliği için bir tehlikedir. Çanına ot tıkamazsak yarın tüm Türkiye halkı için çok ciddi bir tehlike olabilir. Uyanık olalım.

Feride Çelik, Beyza Füsun